NAM THỨ HAI Số 33 — Thứ sáu 24 Février 1933

PHONG-HOÁ

TUẦN BÁO RA NGÀY THỨ SÁU

16 trang — 7 xu

TÒA SOẠN VÀ TRỊ SỰ
số 1, BOULEVARD CARNOT — HANOI
FONDATEUR DIRECTEUR POLITIQUE
NGUYỄN - XUÂN - MAI

DIRECTEUR :
NGUYỄN - TƯỜNG - TAM

GIÁ BÁO — ĐÔNG DƯƠNG — NGOẠI QUỐC
1 năm — 3p00 — 5p00
6 tháng — 1 60 — 2, 60
3 tháng — 9 90 — 1 40

ADMINISTRATEUR GERANT
PHẠM-HỮU-NINH

DEPOT LEGAL INDOCHINE N°A.12/1

YÊU ĐỜI

Cái bệnh chán đời là bệnh riêng cho hạng người có trí thức. Bệnh ấy từ các cụ nho ta ngày trước, lan sang các ông nho sinh lỡ thời mới đây, rồi truyền sang bọn thiếu niên tây học bây giờ.

Nó đi rất mau như không có sức gì ngăn ngừa được.

Chung quanh ta ồn ào những tiếng khóc, tiếng than. Ta đứng lặng yên mà ngắm họ, thì thấy rõ như một bọn điên kêu gào một sự gì ở tận đâu đâu mà không được, cái chán nản buồn rầu thổ lộ ra lời nói, câu văn, như họ quên ẳn rằng họ đương sống đấy!

Trong bọn cũng có vài người bổn tính vui vẻ, biết yêu lấy đời mình, nhưng không dám kêu to cho mọi người biết, giữ kín riêng một mình mình, rồi cũng ùa theo kêu góp với bọn kia, sợ họ cho mình trần tục, không cao thượng, không biết nghĩ gì đến thời thế. Thành thử ra tiếng than khóc at cả cái tiếng kêu (vui) của một bọn ít người.

Yêu đời không phải là cho ở đời cái gì cũng hay cả, yêu đời cách ấy thời không có tiến bộ. Nhưng biết đời sướng lẫn khổ, có hay lẫn giở mà vẫn yêu đời, yêu đời chính vì đời như thế. Biết đời lắm vết dơ, nhưng không vì những vết dơ ấy mà chán nản, phải cứ vui vẻ tẩy sạch những vết đó đi. Có yêu đời mới mong làm cho đời mỗi ngày một tốt đẹp hơn lên. Bao nhiêu công việc hay cho đời đều do ở những người yêu đời, mến đời làm ra cả.

Những người nào chán đời, cho đời là bể khổ mông mênh, sống là lụy, chỉ còn một cách là « chết quách ngay đi cho nó xong truyện ».

Nhưng vì họ chưa chắc đã thế, nên đến bây giờ họ vẫn còn sống đấy. Họ sống để họ reo vào óc người khác những mối sầu tưởng tượng, làm tiêu tán cả nghị lực.

Bao giờ cũng vậy, nói cho người khác biết rằng người ấy khổ đấy, thì họ dễ cảm, họ dễ hiểu mình, dễ thân với mình ngay. Nếu nói cho họ biết rằng họ vui đấy, thì họ lấy làm khó chịu, nhưng không muốn mình đả động đến.

Tôi vẫn biết rằng ở đời không tránh khỏi những nỗi lo buồn, đau khổ, tôi lại cho rằng những cái đó làm cho đời đáng yêu hơn, mà cũng vì thế mình mới đáng sống ở đời để làm cho đời mình hơn lên.

Khốn một nỗi người mình dễ lấy buồn, lấy sầu làm thú. Phải có nghị lực lắm mới vứt bỏ được cái thú êm ái của sự sầu thảm nó cảm giỗ ta, phải có can đảm lắm mới có thể bình tĩnh mà nhìn ra cuộc đời, haic on mắt không bao giờ có ngấn lệ.

TỨ LINH

NAM-VIỆT KỲ QUAN

(dưới mắt Đông-Sơn)

số 1

Trên bờ hè phố hàng Ngang, thầy tướng-số kiêm địa-lý : NGUYỄN-VĂN-VĨNH

BÔNG CÚC VÀNG

KHÁI-HƯNG soạn

Tranh vẽ của Đông-Sơn

(1) Năm hôm sau, Trọng-Đức vẫn còn ở Hanoi, tuy chàng đã ngỏ ý muốn đi Phú thọ ngay chiều hôm dự tiệc trà. Thật ra Văn-Khôi buồn, có cố giữ bạn ở lại cho vui, nhưng chính Trọng-Đức trong lòng nấn ná, phân vân.

Từ khi chàng rời nơi thành thị náo nhiệt lên ẩn cư trên Phú thọ trong một cái ấp, rộng độ vài trăm mâu, thì chàng thích đọc sách lắm, nhất là các sách có dính dáng tới khoa tâm lý. Ngoài các pho bàn về khoa tâm lý, tủ sách của chàng lại có đủ các bộ tiểu thuyết của những nhà trước thuật chuyên rò xét cặn kẽ về tính tình con người.

Vì thế chàng về chơi Hanoi nhân gặp một câu truyện chàng cho là câu truyện tâm lý nên chàng muốn ở lại để khảo cứu, để thí nghiệm xem những sự xảy ra có nhiều chỗ hợp với những truyện chàng đã đọc chăng, và tính tình người Annam có nhiều chỗ giống tính tình người Thái tây tả ở trong các sách chăng!

Những cử chỉ của chàng và những sự quan sát của chàng khi chàng đứng trước mặt cô Hồng, nhất là chàng đoán cái mộng «Bông cúc vàng» khiến ta tưởng chàng là một người đã làm quen với ái tình nhiều lần rồi, nhưng mà không, chàng chưa hề yêu ai, có lẽ chưa hề được ai yêu. Khi còn tòng học ở các trường thì chàng chỉ biết có một việc học khi về trông coi cái ấp của cha chàng mất đi để lại cho, thì ngoài công việc lúa má, chè mầu, chàng chỉ làm bạn với sách. Thành thử chàng quan sát tính tình người khác cũng là quan sát qua sách mà thôi. Những người thổ trước ở vùng chàng ở, chàng không hề để mắt quan sát tới. Cái đó, có lẽ là vì tính tình họ xa với tính tình những nhân vật trong sách mà chàng thường đọc, nên một là chàng không thể hiểu thấu được, hai là chàng cũng chẳng muốn mất công bắt trí thức tờ mò nghĩ tới.

Nay một hoàn cảnh ở trong xã hội Việt nam cũng tương tự như các hoàn cảnh ở trong sách Âu tây bỗng như đánh thức những điều chàng đã đọc.

Nhưng có phải chỉ vì thế, chỉ vì sự quan sát tâm lý mà chăng nấn ná còn ở lại Hanoi chàng? Thực ra cái tính vui vẻ của cô Hồng cũng không phải không có ảnh hưởng tới sự do dự kia.

Từ bé tới giờ ngoài những cô thiếu nữ ở trong sách, Trọng Đức chưa được gần một người nào ở bên phái phụ nữ, gần một cách thân mật như đối với cô Hồng. Vì thế cái tính tò mò quan sát chẳng bao lâu mà đổi ra lòng cảm động.

Hôm nay chàng bẹn Hồng ăn cơm sáng xong sẽ đến nhà Văn-Khôi, rồi cùng chàng đi chơi Yên phụ, trong khi Văn-Khôi ngủ trưa. Tuy mới gần một giờ mà chàng đã có dáng mong đợi băn khoăn...

Chàng ngồi ở ghế bành trong buồng khách, chốc chốc lại ngước mắt nhìn đồng hồ. Bỗng có tiếng gõ cửa se sẽ. Chàng yên trí là Hồng, chạy vội ra mở cửa, thì một cô bé độ lên chín, tóc bỏ sõa, đưa cho chàng một bức thư. Chàng sẽ ra xem: Trong chỉ có vắn tắt mấy giòng:

Thưa ông Trọng-Đức

Vì bận vẽ cho xong bức tranh bỏ giở đã lâu ngày, nên tôi không đến được, xin ông tha thứ cho. Năm giờ chiều tôi xin lại. Rồi ta rủ ông Văn khôi cùng đi cho vui.

Kính thư

Hồng

Trọng Đức xem xong, gập thư lại để xuống bàn, thong thả bảo cô bé mang thư:

—Thôi được, em về, đến năm giờ mời chị lại nhé.

Rồi chàng lẳng lặng ra hiên, tì tay trên lan can đứng ngắm hồ. Song tâm chàng như đương bận tới việc gì nên cặp mắt lờ đờ nhìn vơ vẩn.

Chàng bỗng mỉm cười nói một mình:

— Khéo nhé! Khéo lại lây cái bệnh của Văn Khôi nhé.

Chàng nói thế, song chàng cũng chẳng biết cái bệnh ấy là bệnh gì, nên chàng lại phì cười, rồi vào ngăn sách lấy một quyển mở ra đọc... Chàng mở vội quá chẳng kịp xem quyển sách ấy là quyển sách gì, và khi đọc hết hai trang rồi, vẫn chẳng biết mình đọc những gì.

Lúc đó chàng tưởng tượng có người đứng sau lưng. Chàng quay phắt đầu lại thì qủa thực Văn Khôi đã thức giấc, mặc quần áo ngủ đứng nhìn chàng, mỉm cười, rồi hỏi:

— Anh xem quyển gì thế?

Trọng Đức thấy bạn hỏi thì gập quyển sách lại, đọc tên chưa ở ngoài bìa:

— Quyển Danseur mondain.

Văn Khôi cả cười:

— Té ra anh đọc mà không biết đọc quyển gì

1) Xem Phong-hóa số trước.

MÙA RÉT ĐÁ TỚI

Phổi yếu sinh ho, sớm không điều trị, lâu thành lao xuyến, có một không hai

BỔ-PHẾ THÁNH DƯỢC

Trừ đờm, trị ho, mat lao, hết xuyến, giúp ích cho người, công thật chẳng nhỏ, có dùng mới biết

Lọ con 0p.40

Lọ lớn 0p.80

ĐẠI-QUANG DƯỢC PHONG

47 phố Hàng Đường Hanoi — Giây nói số 805

Trọng Đức ấp úng :

— Có thể thực ! Anh ngủ..., tôi ngồi một mình buồn quá ... Vớ quyển sách mở ra đọc cho qua thời giờ, nên cũng chẳng buồn nhìn xem là quyển gì.

— Quyển tiểu thuyết ấy của Bourget, chắc anh đã đọc rồi chứ.

— Đã bao nhiêu tiểu thuyết của Bourget tôi đã đều đọc cả.

Văn-Khôi lại cười :

— Đọc rồi mà nay đã đọc lại hai trang vẫn còn chưa biết đọc quyển sách gì! Thế mà anh cứ mia tôi mơ mộng đấy!

Trọng-Đức cười gượng, Văn-Khôi bỗng trông thấy cái phong bì đặt trên bàn, trỏ hỏi :

— Chữ ai như chữ cô Hồng ấy nhỉ?

Trọng Đức đưa bức thư cho bạn.

— Chính thế Cô Hồng bẹn năm giờ sẽ đến cùng chúng ta đi chơi Yên-phụ... Vậy anh có đi được không ?

— Sao lại không đi được? Phải đấy, ta đi chơi!..

Chàng vừa nói rứt câu thì có tiếng cười khanh khách ở phía cửa đáp lại, rồi cô Hồng vui vẻ nhại Văn-Khôi :

— Phải đấy, ta đi chơi.

Trọng-Đức đứng dậy ra đón hỏi :

— Sao cô bảo cô bận không lại ngay được?

Hồng lại cười :

— Thưa ông tôi cũng toan về, nhưng chán quá về chẳng được, liền lại đây nói truyện cho đỡ buồn.

Trọng Đức như mới tìm ra được một tài liệu cho sự quan sát tâm lý, nghĩ thầm: « tình tình phù khinh đạm bạc »

Văn-Khôi xin lỗi vào phòng thay quần áo, ngồi một mình trước mặt Trọng-Đức, Hồng thì thầm hỏi :

— Câu truyện « Bông cúc vàng » ông tính hôm nay có nên làm theo như lời ông giận không? Trọng-Đức như quên bẵng câu truyện, hỏi lại :

— Tôi có giận cô?..

Hồng cười :

— Ông chóng quên nhỉ! Ông bảo tôi nhận là chính tay tôi cắm bông cúc vàng vào lọ mà.

— À tôi nhớ ra rồi, nhưng hãy thong thả.

Bỗng thấy Trọng-Đức đổi ý kiến thì có ráng nghĩ ngợi rồi mỉm mỉm quay đi cười một mình, Trọng-Đức thì bẽn lẽn — cái bẽn lẽn của một chàng trẻ tuổi không hay nói truyện với phụ nữ — ra chỗ máy hát đứng lúi húi chọn đĩa

Ta nên nhận ra rằng cái bẽn lẽn ấy hôm chàng mới gặp Hồng lần đầu chàng không hề để lộ ra nét mặt. Có lẽ lúc đó chàng chỉ là một nhà khảo cứu đứng về phương diện khách quan. Nhưng nay chàng đã làm quen với cái bản tính vui cười, vui cười tự nhiên hay kiểu sức của một người đàn bà thì cái tính nhút nhát ngày thường lại thấy biểu lộ ra một cách rõ rệt.

Hồng thấy Trọng-Đức định vặn kèn hát thì gạt đi, mà nói rằng :

— Thưa ông, ngồi nói truyện vui hơn.

Trọng-Đức như mất hẳn cái tính tự nhiên mấy hôm trước, lại ngồi gần Hồng cất giọng run run trả lời :

— Vâng thì nói truyện... nhưng nói truyện gì được?

Hồng cười :

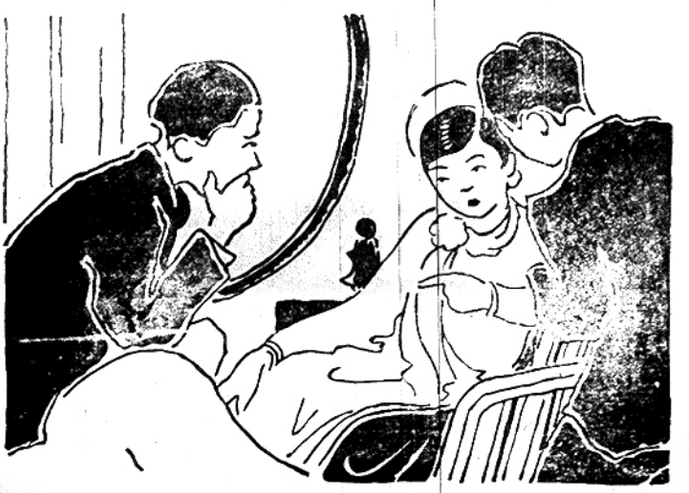

— Bữa nọ ông tự nhận là một cả sẵn vùi ở cát đồi Phú thọ, vậy ông nói truyện cảnh đồi, cảnh rừng cho tôi nghe với.

— Thưa cô chả có gì đáng kể.

Bấy giờ Văn-Khôi ở phòng ngủ đi ra cười bảo Hồng :

— Anh ấy nói dối đấy. Tôi đã lên chơi ấp anh ấy một lần rồi, nhiều cảnh nên thơ lắm, nhất là lối đi từ đường cái quan vào đến ấp thì lại đẹp lắm, qua đồi vượt suối, nhưng phải cái thiếu cái thú gặp mà nghịch tinh cắm trộm bông cúc vàng vào lọ mà lại không cho người ta biết..,

Trọng-Đức kinh ngạc, nhìn Hồng. Cô cười nói :

— Vâng, theo lời ông chỉ bảo, tôi đã kể thiên tiểu thuyết của ông cho ông Văn-Khôi nghe rồi, song tôi thuật lại hơi sai một chút là, chính tay tôi cắm mấy bông cúc vàng vào lọ thực, chứ không cần phải bịa như lời ông kể.

Trọng Đức không hiểu, đăm đăm nhìn Hồng như muốn tỏ xem sự ấy có thực không. Văn-Khôi bảo bạn:

— Anh tính thế thì cô ấy có nghịch tinh không. Làm tôi cứ mơ mộng mãi, nhưng xét ra thì cô lẽ cũng tại tôi ốm, tinh thần mệt nhọc, nên mới nghĩ quẩn như thế.

Trong khi Văn-Khôi nói, Trọng-Đức ngắm Hồng. Cô mỉm cười ngồi nhìn thấy bạn một cách nửa ra âu yếm, nửa ra thương hại : Văn-Khôi lại tươi cười nói luôn:

— Nhưng ta đi Yên-Phụ chứ?

Trọng Đức thong thả trả lời:

— Thôi! anh cho tôi về thôi.

— Thì hãy ở chơi tôi mấy hôm nữa, về làm gì vội thế ?

— Vắng nhà lâu sốt ruột lắm, thế nào hôm nay cũng phải về chuyến xe năm rưỡi.

— Mai tôi cho ô-tô tiễn anh về ấp... Và chuyến xe năm rưỡi chỉ tới Việt-trì thôi.

— Chính tôi còn phải qua Việt-trì có chút việc cần.

Hồng thấy Văn-Khôi cố giữ bạn mà bạn cứ từ chối mãi thì đỡ lời :

— Thôi ! thấy để ông ấy về. Chắc ông ấy đi lâu ngày ở nhà bà ấy mong.

Văn khôi cười :

— Anh ấy đã có vợ đâu.

Hồng làm bộ ngạc nhiên.

— Thế à ! ở nơi rừng xanh núi đồ thế mà không có bạn trăm năm tôi cũng buồn đấy, ông nhỉ.

Trọng Đức đáp :

— Quen đi thì cũng chẳng buồn. Và cũng như cô, cũng như anh Văn khôi chỉ thích bộ hoa, tôi chỉ mê sách. Sách chính là bạn trăm năm của tôi đó.

Hồng mỉm cười bảo Văn-khôi :

— Chả chắc ! nhỉ thầy nhỉ !

Câu nói rất nhiều nghĩa, khiến Trọng Đức ngỡ ngàng nhìn hai người. Văn Khôi như giảng nghĩa cho bạn:

— Anh đã nhất định đổi về thì tôi cũng không dám giữ nữa, nhưng trước khi từ biệt nhau tôi xin có lời trân trọng cảm ơn anh

— Tôi không hiểu sao anh lại cảm ơn tôi.

— Vì nhờ anh, nhờ khoa tâm lý của anh, tôi được biết một người rất có tình tình cao thượng mà suốt nửa tôi mơ mộng không tưởng tới.

Rồi quay về phía Hồng, chàng nói :

— Tôi xin giới thiệu anh người vợ chưa cưới của tôi.

Hồng hai má đỏ ửng cúi mặt không nói gì. Hai giọt nước mắt long lanh ở cặp mi, như hai ngôi sao dòng ẩn trong đám mây mờ

Văn-Khôi dịu dàng bảo bạn :

— Cái hạnh phúc này là công tình của người bạn thân của tôi. Vậy thế nào anh cũng về ăn cưới chúng tôi nhé. Sáng hôm qua chúng tôi đã trình thím cô, vì cô bỏ côi cha mẹ và thím cô đã thuận lời cho chúng tôi lấy nhau.

Văn-Khôi nói luôn, sự sung sướng lộ hẳn trên nét mặt.

Trọng-Đức, cặp mắt sáng quắc, tươi cười nhìn bạn, nói :

— Vâng tôi mừng anh chị nhé. Khi nào cưới đánh giây thép tôi xin về ngay Nhưng bây giờ thì tôi xin ra ga.

Hồng quay đi lau nước mắt, rồi ngửa mặt nhìn Trọng-Đức, cười nói :

— Nhưng thưa ông bây giờ mới hơn ba giờ.

Tội lên phố sắm mấy thứ cần dùng.

Rồi chàng vào buồng thu xếp hành lý, cáo từ đi thẳng.

Chàng đi hấp tấp như người đi trốn.

(Hết)

KHÁI-HƯNG

Kỳ sau sẽ bắt đầu đăng truyện

Nửa chừng xuân

Xã hội tiểu thuyết

của KHÁI HƯNG

Tranh vẽ của ĐÔNG-SƠN

Tết năm nay các ngài dùng giầy gì?

Giầy Kim-Thời

(Marque, dessin et modèle déposés)

Kiểu rất đẹp, mũ làng Hoa-kỳ rất tốt, đế cao-xu đen đúc ở bên Pháp, đi bền gấp bốn lần đế da hay đế crêpe, không chượt và toẹt ra như đế crêpe, trông đẹp và nhẹ như đế da, đi mưa không ngấm nước. Giá rất hạ.

Bán buôn và bán lẻ:

VAN-TOAN

95, Phố Hàng Đào, 95

HANOI

ẢNH MỸ-THUẬT

Hiệu Khánh-Ký công-ty

3, Rue Borgnis Desbordes (Phố Tràng Thi sẽ sở cầm Hàng Trống)

Đã nổi danh ở Pháp và khắp cả cõi Đông-dương

Giá Quảng Cáo

Ảnh 13 x 18 cả khuôn và sous verre (Theo kiểu bên) 2p.00 1 cái

Ảnh 18 x 24 cả khuôn và sous verre (Theo kiểu bên) 3p.00 1 cái

Chuyên-môn làm ảnh Phóng Đại

30 x 40 cả khuôn giá từ 5p.50 đến 9p.00

50 x 60 — id — — 8p.00 — 15p.00

60 x 100 — id — — 15p.00 — 30p.00

Đại-lý : **FILMS AFFA**

có ống kính rất sáng

Gió đêm hay u ám, ảnh lại càng diu dàng đẹp như ảnh bên Âu Mỹ vậy.

Những việc chính cần biết trong tuần lễ này

TIN TRONG NƯỚC

Tế Nam giao

Huế — Đến 21 tháng hai ta năm Quí-dậu tức 16 Mars Nam-triều sẽ cử hành lễ Nam giao để tế giới đất. Các nghi thức đã bắt đầu sửa soạn rất nhộn nhịp.sẽ có một con voi kéo cỗ xe sơn son thiếp vàng để hôm đó Hoàng-thượng ngự từ cung ra dự lễ Cũng có 10. 50 người thuộc 9 ngành trong bọ tôn thất đi cầm cờ quạt bát bửu.

Một nhà nhật trình được bộ-kiến

Vừa rồi một bạn đồng nghiệp Pháp ở Saigon đã được hân-hạnh bệ-kiến đức Bảo-đại ở Huế. Ngài tuyên bố sẽ tăng quyền nhà vua và họp theo với Chánh-phủ bảo hộ, đương lo cải cách việc trong nước như dùng quốc ngữ thay chữ nho trong các công văn, dùng se hơi thay kiểu trong các lễ tế giao. lo việc phổ thông giáo dục chữ quốc ngữ trong khắp dân gian.

Ông già 117 tuổi được nhà vua chú ý đến

Quảng-Ngãi — Trong dịp ngự giá Nam tuần ở Quảng-ngãi vừa rồi Hoàng-thượng rất chú ý đến một ông lão 117 tuổi mà con khỏe mạnh, con thứ tám 67 tuổi, chính bội đã 97 tuổi.

Một người lòa Việt-nam chế được nhiều máy móc

Theo tin bạn đồng nghiệp Đông-pháp mới rồi người lòa Việt-nam đã chế ra được nhiều máy móc như máy hơi, máy say giã gạo.máy quạt,máy làm thuốc pháo,vân vân Hiện nay mới có máy hơi nước đã hoàn thành,còn các máy khác chưa xong vì nhà sáng kiến chưa đủ tiền giả thợ để đem các bộ phận máy về.

Người này được ông Delamare,thanh tra lao động tới thăm và ban khen, hiện đã được quan Giám đốc sở Liêm-phóng Đông-dương Marty giúp cho nhiều tiền nhưng chưa đủ thực hành trí nguyện.

Người lòa quán làng Nguyệt-mãi tổng Trịnh-xuyên huyện Vụ-bản (Namdinh)năm nay mới 26 tuổi mà lòa từ thủa nhỏ hiện ngụ ở số nhà 42 hàng Đồng (Hanoi)

Dự án thương-ước Pháp-Hoa

Thương ước Việt-Hoa ký đã lâu mà chưa thi hành là vì có việc ngăn trở trong hai chính phủ Pháp Hoa. Nay nghe đâu điều đình đã xong nên thương ước đó nay mai sẽ thi hành tại Đông-dương,

Hai chính phủ Pháp Hoa không được đánh thuế hàng hóa xuất cảng nhập cảng và vận tải nặng hơn các thứ quan thuế đã thi hành với các hàng hóa các nước khác.

Các hàng hóa Tàu như tơ lụa đồ trang sức, đồ gia vị phải chịu thuế rất nhẹ còn như đồ kim khí da thuộc cá mắm,vân vân không phải chịu thuế.

Chính-phủ Nam-kinh được đặt lãnh-sự ở Hanoi, Haiphong và Saigon.

Bắc-Kỳ Ái-Hữu Liên-Hiệp Hội

Hôm 12 Février 1933 Hội Ái-Hữu Liên-Hiệp các Viên chức bản sứ các công sở Bắc Kỳ đã họp Đại-Hội Đồng bất thường để bàn về việc giảm lương.

Hội-Đồng đã định làm đơn kêu quan Toàn quyền về việc giảm lương, theo như nghị định ngày 19 Janvier 1933 vì nặng quá và xin bãi các đạo nghị định ngày 6 Octobre 1931 về tiền phụ cấp các viên chức ở các thành phố lớn.

Bắc-kỳ Ái-Hữu Liên-Hiệp Hội lại cảo

Trong sự giao-du của người đàn ông đàn bà khó lòng khỏi được chút ám muội

Thế mà không, cái tình bằng-hữu của Quân-Hiến và của Bích-Hà thật trong như tuyết, trắng như ngần, đáng làm gương cho kẻ trần-tục. Ai muốn biểu thấu cái tâm-tình cao-thượng của hai nhà họa-sĩ ấy, xin lại nhà hát Tây, chưa hôm chủ nhật 5 Mars tức là ngày mồng mười tháng hai ta đúng 3 giờ xem

Nghệ-SĨ Hồn

3 đoạn của ông Vi-huyền Đắc

Do sinh-Viên trường Cao-Đẳng Luật điển giúp nạn dân Bình Định Phan-Thiết và «Gia lễ-viện».

Song có cả kịch-tây do nam nữ sinh-viên Pháp trường Luật đóng và một cuộc khiêu vũ rất nhã

Mùa xuân phong-quang đảm-thắm các quý ông quý bà quý cô quý bộ lại thưởng xuân và làm phúc cho kẻ nghèo khổ.

Bán vé trước tại hiệu thuốc Vũ-đỗ Thìa Ban sinh viên trường Luật tổ chức

TIN NGOẠI QUỐC

Chính-trị nước Pháp

Chương trình tài chính của nội-các Daladier đã được ưng chuẩn

Paris 13-2 — Chương trình tài chính của Nội-các Daladier đã được Hạ-nghị-viện ưng chuẩn: 359 phiếu đối với 235 phiếu phủ quyết.

Chính-trị nước Đức

Hitler cổ động

Berlin — Hồm 15 février Thủ tướng Hitler đã bắt đầu đi các tỉnh Stuttgart Dortmund. Cologne. Francfort. Munich. Leipzig để diễn thuyết cổ động về việc bầu cử ngày 5 Mars này.

Vấn đề Phi-luật tân Không thừa nhận độc lập

Nước Mỹ bằng lòng cho Phi-luật-tân được độc lập tạm thời, trong một hạn là 10 năm nhưng phải thuộc về kiểm sát của một viên kinh lược và nguyên lão nghị viện Mỹ.

Trong thời kỳ đó Mỹ cấm Phi luật tân không được: đi dân sang nước mình và hạn chế việc suất cảng đường và dầu dừa một năm chỉ được là sang Mỹ 800.000 tấn đường và 200000 tấn dầu thôi

Như vậy dân Phi luật tân được chút quyền về chính trị và thiệt lợi về kinh tế nên đã không thừa nhận sự độc lập tạm thời ấy

Cũng phải thời buổi kinh tế cần nhất là được giàu thịnh đã

SALON DE COIFFURE MODERNE

PHẠM-MẠNH-KHA

80 Rue du Coton — Hanoi 80

Là Hiệu cắt tóc sang hơn mọi nơi. dùng toàn thợ khéo. Giá tiền rất hạ

Cắt tóc 0p.15, Cạo râu 0p.05, gội đầu 0p.05, uốn tóc 0p.80

Friction eau de Cologne 0p40

Cạo Hàng : Thứ hai hai lần cắt tóc

Thứ Bảy Lễ hai lần cạo râu. Giá 0p50

Muốn may được quần áo tây

Cho vừa ý xin mời lại

Hiệu TAN-THỊNH

Trước ở Hàng-Đào 107 Nay dọn sang Hàng-Quạt 21 Hanoi

Hàng mùa mực đủ các thứ

Vẽ ảnh truyền thần bằng than hay mực tàu

Thật giống, thật khéo Không phải mẫu

ảnh 50 x 60 **2p90**

Ở xa xin gửi ảnh mẫu về cho

M. TRƯƠNG-TRONG-BINH

Office Indochinois du Travail

81 Route Mandarine Hanoi

Có nhận gửi hình đi các nơi theo lối lĩnh hóa giao ngân.

Các thứ hàng tạp hóa bán tại hiệu Vĩnh-Thịnh 151 hàng Đồng đã từng được Quý khách công nhận là tốt và giẻ. Nhân dịp tết lại có bán thêm cả các thứ rượu mùi, nước hoa, phấn Cotty, kem Tokalon.

Tại hiệu Vĩnh Thịnh

Lại còn cả các thứ đồ dùng về mùa rét, nhất là khăn quàng dân ông.

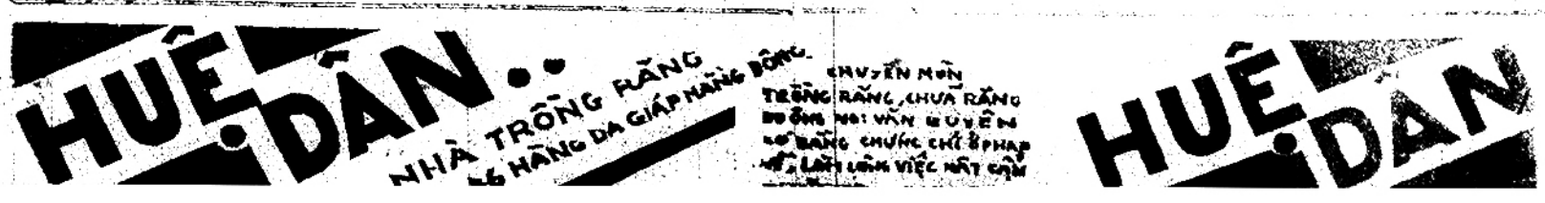

Thê nào là « Phòng - Tích »

Bệnh Phòng-Tích đàn ông, đàn bà sức lực yếu (thường hay bị, tự 25 đến 60 mươi tuổi hay bị lắm. 1· Vì cơm no rượn say vội ham tình dục ; 2 ăn xong đi ngủ hay đi tắm ngay nên thụ bệnh, gọi là phòng-tích. Khi lâm bệnh thấy đầy hơi, tức cổ, tức ngực, cơm không muốn ăn, ăn thì ợ, hường đau bụng, đau lưng, chân tay mỏi mệt. Bị lâu năm, sắc mặt vàng, đá bụng lấy. Mới, uống 1, 2 liều, lâu, uống 4, 5 liền Phòng-Tích thần dược Con Chim không công phạt, dùng bệnh ắt thấy dễ chịu hoặc khỏi ngay. Mỗi liều chia hai bận uống

Giá 0p40

VŨ-ĐÌNH-TÂN

178 bis, Route Lach-tray — Haiphong

Ấn Tứ Kim Tiền năm 1926

Các nơi đại-lý

HANOI : M. Hiền 22 bis phố Huế ; Trần-văn Huấn 99 phố Mới, Quảng-tiến-Ký 44 phố hàng Long, Nguyễn-ngọc-Linh 25 phố hàng Bông — HÀ-ĐÔNG : Hiệu Nam-Thọ Chợ Bưởi, Bảo-Châu Photo, phố Bruxelles, Hàng Phao ở Chợ Tía — NAM-ĐỊNH : Hiệp Ích sinh-Đường 19 phố Khách, Hưng-Long 9 Nang-Tĩnh — HẢI-DƯƠNG : Hiệu Chí-Lan 11 Đông-Thị — BẮCNINH : Vinh-sinh 125 Tiền-an — SONTAY : Vạn-Thành 27 Mậu-Tĩnh — HAIPHONG : Hiệu Nam-Tân bán sách vở 48 phố Bonnal — VINH : Sinh-huy phố gare — HUẾ : Vĩnh-tường 49 Gia-long SAIGON : Hưng-vượng 12 Espagne

Các tỉnh trong Trung-kỳ có đại lý bán.

Đông - Mỹ

Nickelage émaillage au four réparation des cycles

54, rue du Papier, Hanoi

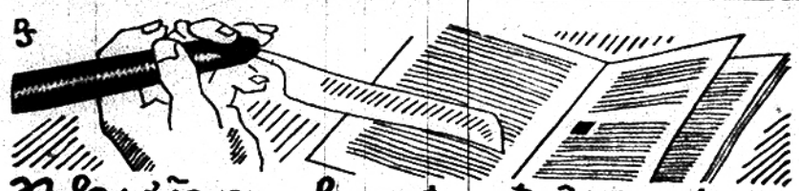

Những hạt đậu dọn

Trong bát chè nhà

I. Dưới hay giưới

Ông (bạn hay tỉa những hạt đậu dọn như Nhất dao cạo) có thư trách Nhật dao cạo đã giở lý sự « bỷ » ra để bênh vực Khái-hưng và Bảo-sơn.

Vâng, thì xin theo lời ông bạn vô danh, từ nay Phong-hóa chỉ viết *dưới* chứ không viết chữ giưới nữa : dưới bếp, dưới thềm, dưới trời, dưới bóng hoa đào. Ông bạn bằng lòng nhé.

2. Một hay hai ?

Ông bạn vô danh lại mách :

« Số báo 3 Février, trang thứ tám, cột thứ ba, đầu đề : « *Hai truyện ngắn để rừng mình* » mà chỉ có một truyện... »

Ông nói chí phải : một là một chứ không thể là hai được. Vậy thì là một truyện ngắn để rừng mình đấy ! Xin lỗi ông bạn cùng độc giả. Rõ khổ, bác thợ xếp chữ đánh vần thế nào lại ra h,a,ha,i một nặng một được.

3 Hai bàn chân phải

Trong bức tranh « sư tử lễ hổ » ở trang đầu số báo 32 Đông-sơn vẽ người đàn bà có hai bàn chân phải. Hay đàn bà sư tử có thể có hai chân phải ?.

■

Chớp vang

Trích ở truyện (Người trong mộng) của Ngọ-báo số 1639 :

Sấm chớp vang trời

Tưởng chỉ sấm mới vang trời thôi, chứ chớp cũng vang trời à ?

Khoa-học thông thái

Trích trong mục : Danh-từ khoa-học (Khoa-học số 40).

Các thứ tiếng Âu-mỹ nguyên thuộc về loài indo européen và loài la-tanh.

Thưa ông Lật, « loài la-tanh » chính là một thứ tiếng Âu tây và cũng nguyên thuộc về loài indo-européen đấy !

●

Ghẻ nở

Trích ở báo Khoa-học số 40 trang 16 :

Về mùa đông chân ít tắm thường mắc bệnh ghẻ nở...

Xin hiểu nhầm là ghẻ lở. Nếu tác giả bài ấy viết sai một lần thì có thể đổ tội cho thợ xếp chữ được. Nhưng không, trong toàn bài có hai chữ *lở* thì viết lầm cả hai ra chữ *nở*.

◆

Sáo hết chữ nói

Trích trong bài xã thuyết của báo Đông-phương số 815 :

Các ngọn trào mới bên ngoài chân vào đánh tan cái ốc mê mộng ngàn năm.

Ngọn trào mới làm thế nào mà lại đánh tan được cái ốc mê mộng ?

●

Tiếng chuồn chuồn vỡ tổ

Trích ở bài xã thuyết Tân-thanh số 59.

Cảnh bãi chiến trường, tiếng tàu bay và và như chuồn chuồn vỡ tổ.

Không, tiếng tàu bay vù và to hơn tiếng chuồn chuồn vỡ tổ một tí.

NHẤT-GIAO-CẠO

Kể từ 1er Janvier 1933

200 SỐ BIỂU...

Ai sẽ chúng ? ? ?

Số đầu : 1 cái xe đạp đáng giá 50p00

Số thứ nhì : 1 cái xe đạp đáng giá 30p00

Các Ngài có xe đạp xe xịch đem lại mạ sơn, chữa, hoặc mua hàng ở hiệu Đồng-Mỹ 54 Hàng Giấy, từ 6p00 giờ lên bản hiệu xin biếu một số.

Mách dùm

— Bác đi đâu mà vội thế ?

— Tôi đi mời cụ lang Nguyễn-ngọc-Côn ở 25 phố nhà Hỏa về thăm cho cháu vì có ông bạn mách tôi rằng cụ Lang Côn là một nhà chuyên-trị chữa bệnh người nhớn và trẻ con rất thần hiệu.

TA TÂY

Xưa nay hàng hóa gì của ta làm cũng có phần kém hàng của tây nhưng áo pull'over của hiệu Cự - CHUNG dệt có phần xuất sắc chẳng kém hàng của tây chút nào.

CỰ - CHUNG

63 Rue de la Citadelle Hanoi

Phòng khám bệnh

của Bác-sỹ Nguyễn-văn-Luyện

N° 8 Rue de la Citadelle — Hanoi

Téléphone 304

Có chữa bệnh bằng điện — Có phòng thử vi - trùng. Chuyên-chữa bệnh đàn bà, trẻ con. Nhà ở phố đường Thành (hay cửa Đông, hàng Da xeu phố xe Điếu) gần trường Cửa Đông Hanoi.

Các thứ hàng tạp hóa bán tại hiệu Vĩnh-Thịnh 154 hàng Bông đã từng được Quý khách công nhận là tốt và giẻ. Nhân dịp Tết lại có bán thêm cả các thứ rượu mùi, nước hoa, phấn Cotty, kem Tokalon.

Tại hiệu Vĩnh Thịnh

Lại còn cả các thứ áo dùng về mùa rét, nhất là khăn quàng đàn ông

Một cuộc hát quan họ

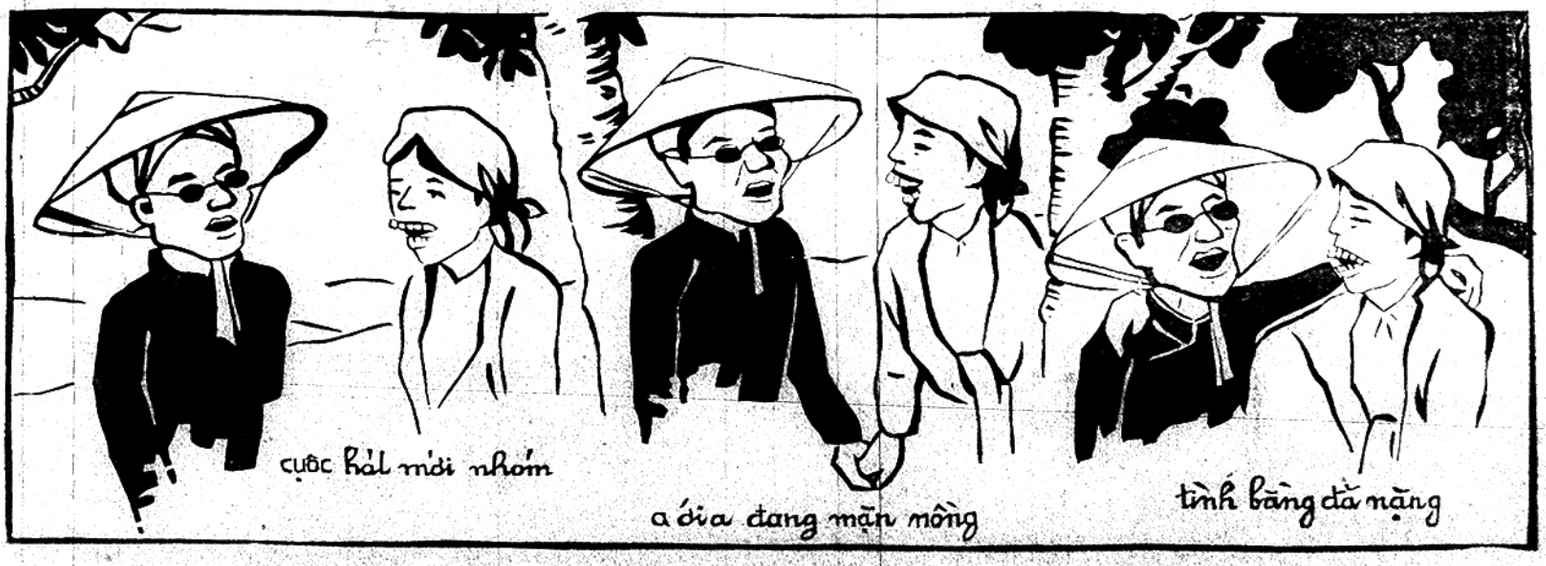

Nam — a ới a. Trông em rõ tỉnh
Hàm răng cực đẹp cười sinh hắt hòn.
Nữ — (ới a tình bằng) Tạo-hóa trẻ con,
Sinh ra vốn vậy phỏng còn biết sao?

Nam — (a ới a) đất thấp giời cao.
Trách thì phỏng có ích nào cho thân
Nữ — (tình bằng a ới a) Đúng cân phân trần.
Vậy mong chỉ bảo em thân nhỏ

Nam — (a ới a) Đến Nhà giồng răng Trần-quang-Minh hiệu ở đằng hàng Bông
Số trăm chín chín (N° 199) mà giồng.
Tại tỉnh Hanoi ai không nghe đồn.
Giồng răng ăn nói ôn tồn.
Ta cùng đi ảnh xem tôn vẻ người
(ới a tình bằng) nhớ lấy em ơi...

KHOA HỌC

Cách cười

(Tiếp theo kỳ trước)

Cười nụ không lợi gì vì không động chạm gì đến các cơ thể trong người, trừ ra cái môi.

Cười gượng, cười nhạt đều là những cái cười dối giả, không bổ ích lắm cho tinh thần, thân thể. Cười thầm ai cũng biết là vô dụng lắm!

Chỉ có cái cười thành thật, cái cười theo ý muốn của mình, cái cười hở «mười cái răng»--nói là 10 cho gọn,chứ hở nhiều— là có ích, là có giá trị như nghìn vàng thôi! Vì chỉ cái cười ấy mới là món thể thao của phổi, của hoành cách mô, của dạ dầy, của gan của mạch... máu, v. v... Nhà giải phẫu trứ danh Chevasse (?) khuyên ta rằng: «các ngài hay khuyến khích con các ngài nên vui vẻ và *cười nức nở lên*, một cái *cười thành thật* làm ngực nở nang và máu tuần hoàn được. Tôi không nói là cười nụ, cười thầm đâu, nhưng *cười sao cho vang nhà* ... Một *cái cười vui vẻ* là một điều nhất thú vị! (encouragez votre enfant à être gai et a rire à *gorge déployée*, un bon rire franc développe la poitrine et fait circuler le sang. je n'entends pas qu'il rie *sous cape*, mais d'un bon rire qui résonne dans toute la maison ... Un *rire joyeux* est une harmonie delicieuse «D'après O. S. Marden».

Đấy cũng chẳng khác ý người nước ta: «chàng cười nửa miệng, thiếp tôi vui nỗi gì!» hay là «bề ngoài cười nụ bề trong khóc thầm!»

Thế cũng đã đủ khuyên ta nên cười «hở miệng», cười một cách thật thà vui vẻ.

Còn như mục đích của cái cười, ta cho là quan hệ nhỏ. Cốt sao cười cho vui vẻ trong lòng, tươi tỉnh ngoài mặt là được.

Biết cách cười rồi, ta có dịp cười cứ cười. Nếu không ta cần phải tạo lấy dịp, làm ra cớ, mà cười, ít ra mỗi ngày một lần!

Cứ thế, rồi ra dỗ ai bảo được ta tin «đời là bể khổ»! Mà ta sẽ quên mất số nhà quan thầy thuốc quen!

VÂN-HẠC

Sách mới in rồi:

Ai muốn chữa khỏi bệnh mà không phải dùng thuốc,

Ai muốn biết phép tiên là mầu nhiệm thế nào?

NÊN MUA NGAY CUỐN SÁCH

THÔI - MIÊN NHẬT - BẢN

Nghiệm theo phương pháp của Đức (Allemagne)

Chuyên chữa các chứng bệnh

Giá 0p50. Ở xa mua thêm cước 0p20. Thơ và Mandat đề cho nhà xuất bản như vậy

Nhật - Nam - Thư quán Hanoi

Muốn được như tiên

Phải học thôi miên mới được

Sách dạy thôi-miên thuật đã in ra năm cuốn từ số I đến số V giá 2p00. ở xa mua, thêm cước 0p30. Mua riêng từng cuốn cũng được. Mua buôn, mua lẻ. Thơ và mandat chỉ đề cho nhà xuất-bản NHẬT-NAM THƯ-QUÁN. HANOI.

Lấy Kiều

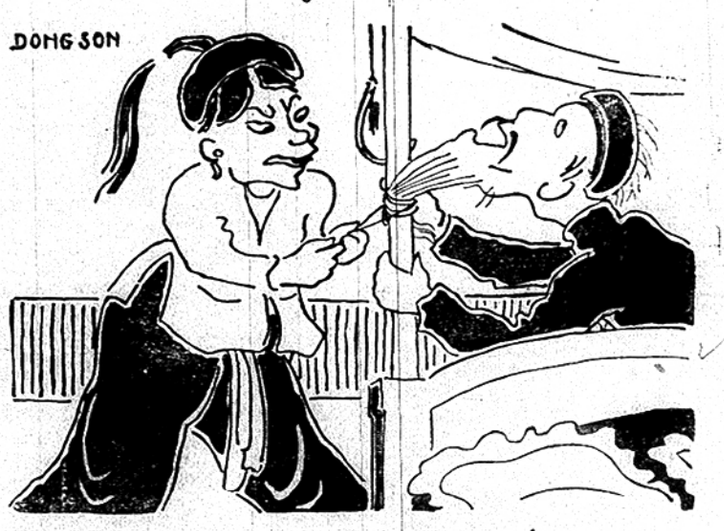

— Một giây một buộc ai giằng cho ra!

Phụ nữ.

Chị em nên tươi cười, nên đọc những văn vui vẻ

Một cô con gái vẻ mặt tươi tỉnh, cặp mắt long lanh, trên môi lúc nào cũng thoáng có nụ cười, bao giờ cũng dễ đáng yêu, đáng mến hơn một cô đạo mạo nghiêm trang như cụ đồ nho, hay ủ rũ như tàu chuối phải bão. Ai cũng ưa cũng thích người vui tính. Gần người vui tính mình thấy khoan khoái, hớn hở gần người buồn như gần nước đá, lạnh buốt cả người, ai mà chịu nổi.

Đó, sự vui có ảnh hưởng tới sự giao thiệp như thế đó. Mà sự vui của chị em, lại còn cần thiết, càng có ảnh hưởng cho thân thế chị em, cho những người xung quanh chị em lắm nữa.

Vui vẻ, chị em ưa hoạt động, ưa làm công nọ việc kia chị em khỏe khoắn, không bị con ma bệnh dần vặt, mà khỏe khoắn thân thể tức là khỏe khoắn tâm hồn: gặp sự khó khăn đau đớn vẫn giữ được thái độ vui vẻ, không nùng trí.

Có con gái tươi cười làm cho gia đình vui vẻ đầm ấm. Cha mẹ anh em có điều chi xích mích giận hờn nhau thì nói đùa người nọ một câu, người nọ một câu, khiến phải cùng nhau hòa thuận lại. Còn gì sung sướng bằng người đàn ông đi làm về, đang mệt nhọc bực mình với người trên, mà thấy người vợ tươi cười hoan hỉ đứng chờ cơm mình ở cửa. Thôi bao nhiêu những nỗi mệt nhọc, bực bực đều tiêu tán cả, trong lòng thư thái nhẹ nhàng rồi lại phấn trấn làm lụng. An ủi chồng trong khi thất trí, khuyến khích chồng lúc nản lòng bằng nụ cười, lời ngọt tưởng không còn gì điều hơn. Những bà mà đức ông chồng hay miệt mài nơi ca trường tửu quán chơi nên ghen tức rầm rĩ, nên tươi cười ngọt ngào khuyên dỗ chồng, nên lo sao cho gia đình được vui vẻ đầm ấm. Thấy nơi chủ ngữ của mình không lạnh lẽo buồn hiu thì các ông dầu có bị ai ép uổng cũng không bước đến ca trường tửu quán nữa vì mục đích đến những nơi đó cũng chỉ tìm những thú vui mà thôi.

Biết bao nhiêu chị em không chịu hiểu như thế, cứ tâm bỏ mặt nghiêm trang, cứ tự mình hãm mình vào cảnh sầu, chán nản cả công việc, thân thể yếu dần, tâm hồn mềm dặt, làm buồn lây cả người xung quanh. Nỗi buồn của chị em do hoàn cảnh thì rất ít mà phần nhiều là do những cuốn tiểu thuyết «lệ» cả. Muốn trừ tuyệt các hạng văn sĩ, nữ sĩ đem cái «sầu tưởng tượng» đặt ra văn rồi rĩ để làm lạnh lòng băng hái của chị em thì phải lo thế những thứ văn sầu bằng một thứ văn vui vẻ, thứ văn đó làng văn Việt nam sản xuất chưa được mấy, có mươi cuốn thì toàn là ngôn chơi tinh nghịch của các người xưa. Đọc không hứng thú gì.

Phong-hóa ra đời có một lối văn châu phúng dân dị mà vui vẻ, những thói hư tục xấu, những nhân vật mà Phong-hóa châm biếm toàn là đương thời, chị em thường thấy cả, nên Phong-hóa rất được chị em hoan nghênh. Đọc Phong-hóa luôn, nhớ những câu văn vui vẻ, chị em khỏi bị các thứ văn sầu khác làm yếu ớt tâm hồn chị em, làm rầu rĩ vẻ mặt thanh xuân của chị em.

THÚY LIỄU

Làm giàu mấy chốc

Mợ — Phạm-Tá pha ruộm bờ hè khéo thật, khăn mầu cà-phê sữa mà nếm như cà-phê sữa thật.

Cậu — May nhỉ! Sáng dùng khăn Phạm-Tá yểm tâm, ăn cơm với cá gỗ mà làm gì chả chóng giàu.

Xin chú ý đến Ga Mới đầu cầu Paul Doumer Hanoi

Ở ngõ hàng Khoai (Rue Duranton) cạnh Gare Mới Đầu Cầu Hanoi số 54 và 56, téléphone số 268, có một xiềng nhận khoán làm các nhà, cửa, đồ đạc và bán các thức gỗ: cây phiến và xẻ, (có xiềng máy cưa làm các thức cửa, liteaux, lattis, các cái cửa li chớp và cọc.) giá hạ nhất ngoài Bắc, công việc làm rất nhanh chóng được vừa ý các quý khách.

Các quý khách cần sự gì về việc mộc thì đặt ngay cho bản hiệu vừa khỏi mất thì giờ mà lại có phần lợi.

Ở ngoài gare Hanoi lúc nào cũng có gỗ về bán.

Bản hiệu xin khai một vài thứ và bán chiếu khách trong ít lâu như lim một thước giải:

Rui lợp ngói 0m.027x0,027 Giá 0p056

Lattis 0m027x0,010 Giá 0p30.

Bản hiệu xin mách dùm các quý khách cần sự gì về việc làm nhà, và hiện đang cần các thợ mộc và thợ nề để đến mùng 10 tháng riêng Annam thì bản hiệu mở cửa hàng.

Kính cáo: Nguyễn-văn-Chúc Entrepreneur à Hanoi

Cửa hàng bán

Nước Mắm

32 Phố bờ sông

Hàng Nâu

(Quai Clémenceau)

HANOI

Phố bến

Tầu Thủy

Rue Maréchal Foch

HAIPHONG

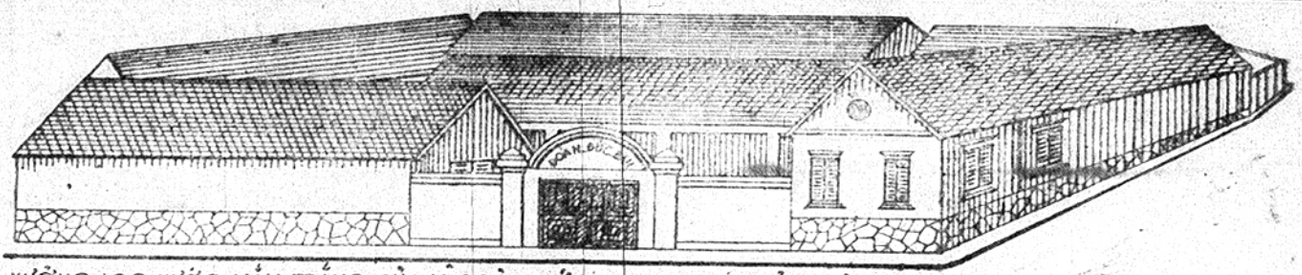

XƯỞNG LỌC NƯỚC MẮM TRẮNG CỦA M. ĐOÀN-ĐỨC-BAN TẠI CAT-HẢI QUẢNG-YÊN

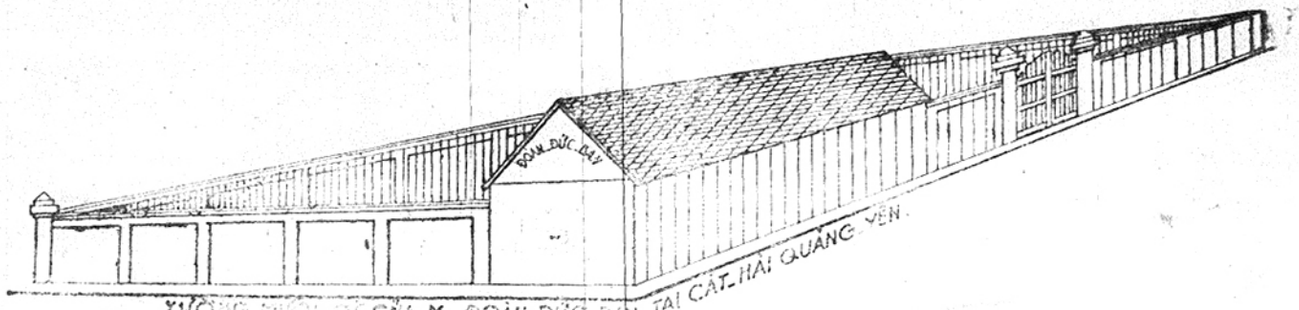

XƯỞNG NẤU CÁ CỦA M. ĐOÀN-ĐỨC-BAN TẠI CAT-HẢI QUẢNG-YÊN

Cửa hàng và xưởng mắm do **M. Đoàn Đức-ban** quản trị lấy

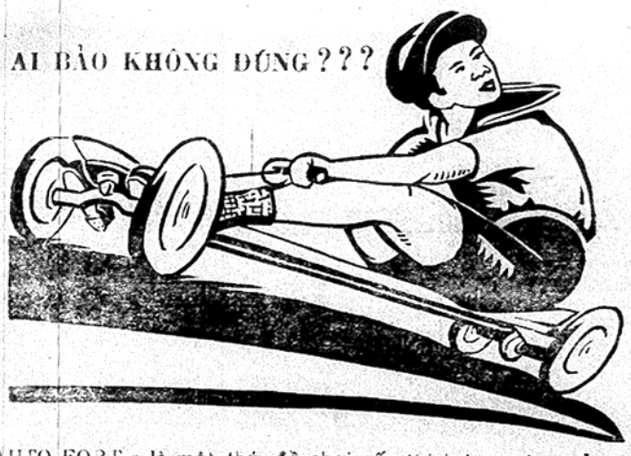

« AUTO FORT » là một thứ đồ chơi rất thích hợp cho trẻ con, vì nó làm cho :

Bắp thịt nở nang — Gân cốt cứng cát

Tinh thần sảng khải — Tiêu hóa dễ dàng

Chơi « AUTO FORT » không có gì là nguy hiểm, người sẽ được khoẻ mạnh, nhanh nhẹn, lại thêm nên can đảm.

Ai cho những điều kể trên là không đúng, xin mời tại thí nghiệm tại :

Hiệu Phúc Long

43 — Phố Hàng Đậu Hanoi — giây nói : số 251

Bán buôn và Bán lẻ

CHÍNH THỨC XE CỦA PHÁP

MÀ CÁC NGÀI HOAN NGHÊNH HƠN CẢ

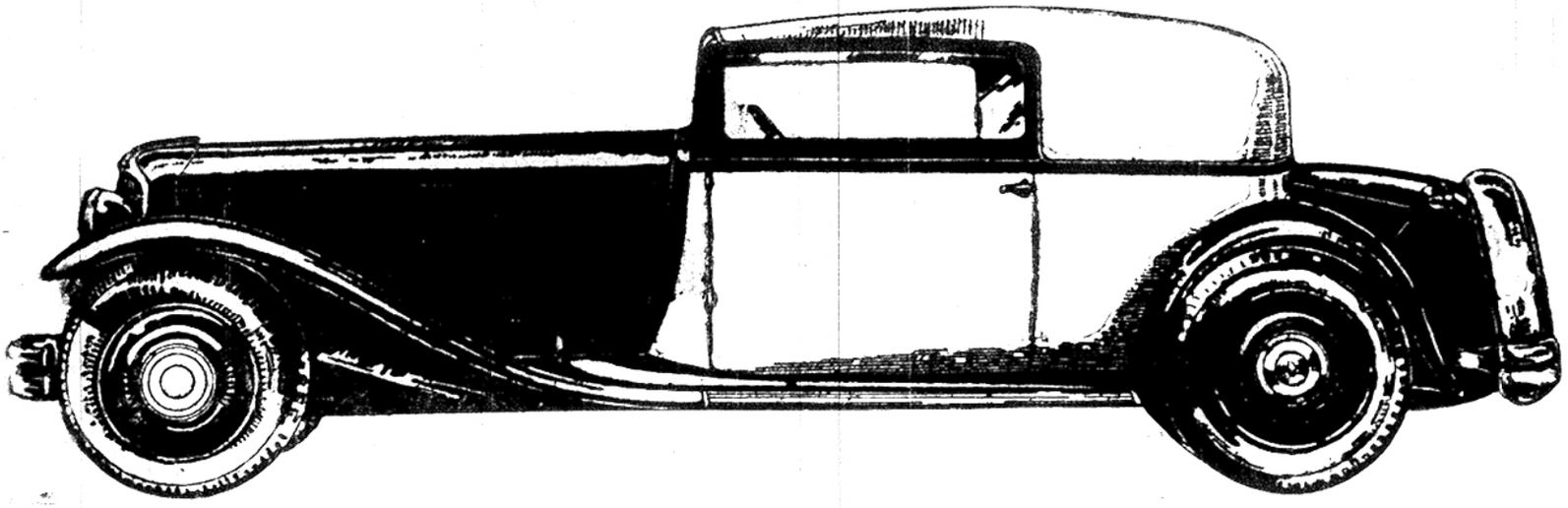

Xe Nerva Sport

hiêu RENAULT

8 máy một hàng

STAI

HANOI-HAIPHONG

ĐẠI-LÝ ĐỘC-QUYỀN

Le Gérant : Phạm-hữu-Ninh.

Imp. Moderne 62 Hàng Bạc Hanoi

ĐI NGHE ÔNG NGUYỄN-CÔNG-TIỂU DIỄN THUYẾT

Bước vào, thính giả đã đóng. Diễn giả đương lắp bắp: «muốn bảo vệ tính mệnh, khi loài rùa gặp nạn thì rụt cổ, co chân, thu mình vào mai, trừ có điện hay lửa mới chịu thò đầu ra. Nhưng dùng cách ấy thì giả man quá, vậy để xin các ngài...» Giả man thật, nhưng nghe như mỗi lần có người đến thăm Thủy-tiên-trang thì ông Tiểu châm một que riêm đốt lưng con rùa của ông.

Còn nhiều loài ẩn mình như sâu hình lá, cành cây, chim mầu bùn. Nhất là loài rồng đất ở Vĩnh-yên lại có cái đặc sắc là đổi mầu da được. Những loài ẩn hình như vậy không phải vì nhũn, sợ người ta trông thấy mình đâu. Chỉ vì yếu ớt mà giời phó cho cách ẩn hình tự nhiên ấy để loài khác khỏi thịt đấy thôi.

Về cách sinh hoạt của các loài rất bí hiểm như ong, muỗi, rươi, cà-cuống, thính giả đều được nghe rõ ràng, cả đến như loài rệp không biết ghen vì không cần đực cũng sinh nở được.

Những sự kỳ quan khác như: con chó, con gà, ba ba, con cóc, buồng mốc, buồng cau, như gà năm ngọc hành, cây chuối 51 buồng... không sót thứ gì. Ông lại kể cho biết cây «đoạn trường thảo» ở Sá-bả, có chất độc, chỉ sợi bằng lông là chết. Ông không biết đấy chứ ở Cao-bằng có cây «ngộn bơ» có nào hơn duyên, tủi phận, không cần phải Trúc-bạch, Hoàn-kiếm, chỉ nếm cho một lá đã thấy nhe răng.

Nói tóm lại, thính giả hôm qua được nghe nhiều sự lạ. Nhưng ấy chỉ riêng về thính giả nào không mua báo Khoa-Học hay chưa đến Thủy-tiên-trang lần nào. Còn người khác thì... như người quay cái đĩa hát đã mòn.

Lúc tan có mấy câu kết: «sự kỳ quan trong sũ-trụ còn rộng, nhưng ta hãy làm kể mấy cái đó thôi». Phải, nếu kể nữa thì báo Khoa-học xuất bản giấy trắng ư? nhưng thực, tất cả những sự kỳ quan ông đã kể cũng chưa kỳ bằng ông không nói đến lí với, bèo hoa dâu và thủy tiên (chưa mọc), chưa kỳ bằng trong mấy hàng thính giả có ông Nguyễn-văn-Tố trường bác-cổ mới cắt bỏ cái «tổ chấy». Đó mới là một cái kỳ quan!

NHẤT-SÁCH

Bài ca chợ phiên

Hai hào vé cửa chợ « Phiên »,
Vui chơi cho đáng đồng tiền tiêu pha,
Bước vào gặp ả gần hoa,
« Tiến » lên cũng giở lui ra thêm phiền.
Bên này anh « Qui » anh « Viên »,
ên kia chị « Nguyệt » chị « Xuyến » chào cười.
Vào ra chật nịch những người,
Tung đi ném lại tơi bời cánh hoa.
Này gian diếu võ lầu ta.
Còn quyền kiếm thuật « Dinh » ba, hơn người.
Vắng nghe câu truyện bên tai.
Qua « Nghiêm » hàng bánh chẳng ai muốn vào.
Thả câu, đáo đĩa vui sao.
Mặt su mà được biết bao nụ cười,
Nữ công gian ấy mới tươi,

Kẹo ngon, bánh lạ, đàn ruồi mê man.
La liệt đủ thứ trên bàn,
Áo đan, quần nịt, khăn san, thêu cườm.
Cô nào đứng đó cũng tươm,
Ai mà liếc lắm có lườm lại luôn.
. . . . . .
Các cô có bán tôi buôn,
Để mai tan chợ khỏi buồn cho ai.
Chợ phiên thực đã chiều người.

Quỹ tiểu chợ phiên khách

Phụ-nữ Thể thao

Các đền sửa lễ Thượng nguyên,
« Con công, đệ tử » đua chen tối ngày.
Xiết bao cảnh lạ, trò hay,
Bên kia ông ẹo, bên này ê a!

Dâng sao rải hạn bao nhà?
Mong cho gia trạch đều hòa, tốt tươi.
Hình nhân thế mạng những ai,
Giá kia đổi mệnh người thế a?...

Nhởn nhơ ngồi tốt một bà,
Khăn xanh, áo đỏ coi ra cũng tình.
Lìu lo truyền bảo liên thanh,
« Miệng trần, bóng thánh » loanh quanh nực cười.

Hai bên hầu cận rầm người,
Suýt soa khẩn vái những nhời nhỏ to.
Hết bóng cậu, đến bóng cô,
Kể khoe điệu múa, người phô giáng ngồi.

Châu quan lớn vừa mới lên,
Tiếp theo giá mẫu ở trên thượng ngàn.
Khi nhẩy múa, lúc « bơi khan »,
Dịp đàng theo với cung đàn thấp cao.

Mừng thầm « phụ nữ thể thao »
Cái môn bơi, nhẩy nhẽ nào kém ai.
Rồi ra hẳn được hơn người,
Điển kinh rạng vẻ giống nòi Việt-nam.

TAO-TRÚC

Sách dạy đàn lối mới

(dễ học chóng hiểu hơn nốt đờn tây)

Vì ai cũng phàn nàn rằng tốn tiền lại phí công vô ích về sách đờn, bởi thế nên quyển « TÂN ĐIỆU CẦM » mới ra đời do một nhà danh-cầm nhất ở Nam-kỳ là Hồ-kim-Chi tiên-sinh lắm phen dụng công khảo cứu ra một phương pháp rất mới mẻ, nay đã được hoàn toàn đắc sắc để hiến các bạn tri-âm.

Có đủ các bài Saigon bài Huế và bài tàu cây, nam, bắc, còn bài ca chính tay tác giả soạn ra toàn là văn chương về luân-lý cả thảy từ xưa đến nay chưa hề có quyển sách nào dạy đờn bằng nốt như thế bao giờ.

Khuôn khổ 31x21, bìa cứng, giấy tốt, dấu (nốt) rất rõ ràng. Vào khoảng từ 1 đến 10 Mars 1933 sẽ có bán tại nhà sắt-giác bờ-hồ và các hàng sách khác.

Có gửi bán tại Tín-đức thư-xã Saigon.

Thơm nhất thế giới

NƯỚC HOA HIỆU CON VOI

Jasmin, Violette, Quelques Fleurs, Fleur d'Amour, Narcisse Noir, Rose Menthe.

1 lọ 3 grammes 0p20, 1 tá 1p80, 10 tá 17p00,
1 lọ 6 grammes 0p30, 1 tá 2p70, 10 tá 62p00
1 lọ 20 grammes 0p70, 1 tá 6p30, 10 tá 62p00

PHÚC-LỢI

79 Avenue Paul Doumer à Haiphong

Các hiệu to các tỉnh có bán

Từ-Ngọc-Liên đỗ

(78) *Bầy tám phố Hàng Gai,*
Chữa lậu thực rất tài,
Châm người không sai một,
Thầy thuốc đỗ biết ai?
Giá nhời
Có phải Từ-Ngọc-Liên
Chữa lậu thực như tiên
Châm người không sai một
Bệnh nặng cũng khỏi liền.
Khen rằng mẫn tiệp lại đa năng
Vừa hỏi buông nằm đã nói phăng
Hà-nội hàng Gai nhà bảy tám
Chuyên môn chữa lậu chả ai bằng,

Tiệm Đức Thắng
Bán thuốc lào
148, Boulevard Albert 1er Baka-

Xin lưu ý đến nhà trồng răng Trần-Quang-Minh 199 phố hàng Bông Hanoi

PARFUMERIE KARDINOT PARIS

NƯỚC HOA « La Reine des Parfums » tức là « Bà chúa nước hoa » thơm rất lịch-sự, mỗi lần sức thơm được một tuần
Lọ nhớn: 1p50 Lọ nhỏ: 0p85

THUỐC BỔI BẤU rất hợp thời, không có gắn, chải một lượt được cả ngày không vỡ, thuốc rất thơm, giá lại rất hạ, chưa từng có thứ thuốc tốt như thế mà lại rẻ như thế bao giờ.

Fixateur Parisien Fix Brillanbel Brillantine Dollar
Lọ nhớn 0p38 Lọ nhỏ 0p20 Lọ nhớn 0p48 Lọ nhỏ 0p22
Thứ thường 0p25 Thứ Lux 0p30 Bán ở các hàng tạp-hóa to ở Hanoi. — Ở tỉnh xa, ai muốn mua buôn mua lẻ xin viết hỏi hiệu VẠN-HOA 46-48 Rue Thuan HANOI

Lấy kiểu

Bây giờ thay bực đổi ngôi

Ngày xưa . . .

Ngày nay . . .

..từ nhỏ đến nhớn..

Thái độ quân tử của báo Đông Phương

Báo Đông-Phương số 821 có đăng một bài đại-luận, kéo từ trang nhất sang trang nhì, của một bạn độc giả của báo ấy gửi đăng công kích Phong-Hóa.

Nghĩa là báo Đông-Phương nói là của một bạn độc giả gửi đăng.

Lạ một điều là ông bạn độc giả ấy cứ tự nhận là Đông-phương, cãi cho Đông-phương y như là báo Đông-phương vậy.

Tử-ly xưa nay cứ tưởng rằng công kích ai thì ra mặt mà công kích mới là thái-độ quân-tử, đến bây giờ mới được nuỷ đồng nghiệp bảo khéo cho rằng như thế là tiểu nhân, mà có giấu mặt hoặc « ném đá giấu tay » mới là thái-độ của người quân tử.

Báo Đông-phương đã là quân tử, chắc cho người khác là tiểu nhân hết. Thực vậy, báo ấy bảo rằng phàm người quân tử không dùng lời thô bỉ, không ăn cắp văn và *nhất là tranh* của người ta, không bới lông tìm vết, không cáo gian cho ai. Phải lắm, nghị luận như vậy thật là sắc đáng, thật là chân chính, đáng thua bạn đồng nghiệp.

Phong-hóa bảo Đông-phương khôn? Tiểu nhân. Bảo Đông-phương dại? Cũng tiểu nhân. Phong-hóa nói ông Th, D. (có lẽ cũng lại là bạn độc-giả của Đông-phương) thông minh? Thô bỉ lắm! Phong-hóa bảo Đông-phương thành thực? Lại càng thô-bỉ lắm!

Nếu thế mà là tiểu nhân, nếu dùng chữ thanh tao nhẹ nhàng là tiểu nhân, Phong-hóa vui lòng mà nhận lấy cái mỹ-danh ấy.

Còn báo Đông-phương? Quân-tử hết chỗ nói, phong-nhã hết chỗ nói. Nào báo Phong-hóa « hóa phong » (xin chỉ cho bạn đồng nghiệp biết hai chữ này Thương báo « ăn cắp » của bạn đăng lên báo đã hơn hai tháng nay) nào báo Phong-hóa « tiểu nhân », « đánh cắp truyện của Tầu, của Tây », « dọng toàn mắm tôm » (ôi phong nhã thay báo Đông-phương..) « láo quá » (ôi quân-tử thay báo Đông-phương..).

Nếu ăn nói như vậy là trang quân tử, thì dân Annam mình nhiều quân tử quá. Không nói đâu xa, lên ngay chợ Đồng-xuân cũng đủ rõ.

Ăn nói đã quân tử, hành động báo Đông-phương lại càng quân tử. Báo ấy quân tử khi nào lại bới lông tìm vết, khi nào lại vu khống cho người khác.

Báo Đông-phương nói : « *biết đâu phần nhiều tranh hoạt động của Phong hóa là mượn ở quyển Almanach* « Biết đâu ! Đấy, lập luận chắc chắn không? Phong-hóa xin thú thật rằng bây giờ nghe Đông-phương nói mới biết là mình lấy tranh khôi hài của quyển Almanach (quyển nào thế) chứ từ xưa đến nay vẫn yên trí rằng là của mình nghĩ ra. Mà thật ra cũng chưa giở đến quyển Almanach nào bao giờ.

Hay là tranh Phong-hóa giống tranh của quyển ấy?

Thế thì linh hồn to hay gặp nhau thật. Xin Đông-phương thử trích bức tranh ấy ở Almanach ra xem mình nó i có đúng không.

Đông-phương lại bảo Phong-hóa chỉ công kích đời tư người ta, Phong-hóa xưa nay vẫn lấy sự hành động nào của cá nhân có can hệ đến xã hội ra công kích. Đông-phương cũng biết vậy. Cũng biết vậy mà nói khác đi mới là thái-độ quân-tử, nói sai sự thực để chực reo hại cho người khác, không phải là vu khống đâu, là thái-độ người quân-tử đấy.

Thôi, lông đấy, Đông-phương cố mà tìm mà bới đi, cố lên, cố mà giữ cái thái-độ của người quân tử.

Cơ quan tiến thủ

Báo Đông-phương không những là quân-tử, lại còn là cơ quan tiến thủ nữa.

Đọc câu châm ngôn « Vua Vũ nghe lời nói phải xụp xuống lạy » của báo ấy lại cũng rõ rằng thế.

Ý bạn đồng-nghiệp muốn vì Phong-hóa với vua Vũ chăng? Thế thì danh-giá cho Phong-hóa quá. Không có lẽ, chắc là bạn tư vì bạn với vua Vũ đấy.

Nhưng Phong-hóa không giám nhận đâu, đức Bảo-Đại bỏ lạy đã lâu rồi.

Mà lạy thì cứ việc mà lạy, can gì phải nêu lên báo cái tục vô-nhân-đạo ấy? Hay là Đông-phương cho tôn cổ là tiến thủ? Cũng là một ý kiến mới đấy.

Nói cho đúng, thì theo thiển-kiến của kẻ tiểu-nhân này, Đông-phương cũng biết mới là phải, biết theo mới, nhưng phải cái vỏ còn hơi cổ lỗ.

Thế mới biết linh hồn nhỏ cũng có khi gặp linh hồn to, nhưng gặp nhau chỉ trong chốc lát.

Về bài « Phong-hóa có suy-đồi không » Phong-hóa nói rõ đã nhiều lần, nên không muốn bàn đến nữa. Còn câu « quan tham lại những vì đâu mà ra? Bởi vì nhiều người không biết tâm lý là gì, » Phong-hóa số 33 đã cải-chính lại rằng : « bởi vì nhiều người không có lương tâm, không biết công-lý là gì ». Số báo ấy ra trước số báo 821 của Đông-phương. Hay là Đông-phương thấy bài cải chính của Phong-hóa rồi mới vụt nghĩ ra rằng câu ấy không có nghĩa? Sắt trước bạn đồng nghiệp, Tử-ly giả nhời : « Biết đâu, biết đâu đấy ? »

TỬ-LY

Số sau sẽ nói về

Cuộc chợ phiên

của Phong-Hóa tổ chức

.bàn ngang.

Lòng chán đời vốn là quốc hồn quốc túy của ta, hồn sầu thảm vốn là của ông cha ta để lại cho ta, ta phải bảo tồn, như ta phải bảo tồn bùi tóc rậm, móng tay giài. Các nhà văn sĩ Việt Nam nghĩ thế, nghĩ thế nên mọi óc tìm những giọng thiết tha ảo não để khóc nỗi đời éo le.

Sống ư? Khổ. Chết ư? Khổ. Không lấy được nhau ư? Khổ. Lấy được nhau ư? Càng khổ lắm.

Lá rụng ư? Buồn. Lá mọc ư? Lại càng buồn. Con vượn rú, con quốc kêu, con gà gáy, con lợn ủn ỉn, đều là cảnh đáng thương tâm, làm chua chát lòng nhà văn-sĩ. Nước mắt nước mũi họ tuôn ra văn thơ, làm cho độc giả muốn khóc, nhưng vì thương họ quá nên không rơi ra được giọt nước mắt.

Ngày xưa các cụ ta có cụ bắt trước Tầu, khóc, bây giờ họ bắt trước các cụ, cũng khóc. Phải lắm! họ nghĩ phải lắm. Bắt trước lần đầu là bỡ ràng, thì bắt trước lần thứ hai lại tân kỳ đặc biệt.

Nhưng không phải họ bắt trước đâu. Linh hồn họ giống linh hồn người xưa đấy thôi. Người buồn nên văn buồn, giời sinh ra thế! Đa cảm đa sầu, ắt là văn cũng nhuộm vẻ đau đớn ủ ê. Họ buồn, họ cho ở đời là khổ, họ chỉ muốn chết.

Họ muốn chết, mà họ chưa chết cũng vì ta đấy! Vì lòng bác ái, trì cứu đời, nên họ muốn cho ta cũng như họ, cũng buồn cũng khổ, cũng muốn chết. Bao giờ cho cả dân Việt chán đời, bao giờ cho cả nước Nam hóa ra bể khổ mênh mông (biết đâu đấy, tang điền biến vi thương hải) bấy giờ họ mới đành nhắm mắt buông tay!

TỬ LY

Mấy lời gọi là kết luận

(1)Năm ấy có tin xong khoa mão Chính-phủ sẽ bãi bỏ thi trường Nam, cha tôi liền xin thầy đồ để cho chúng tôi học chữ tây, Thầy cười nhạt bảo cha tôi :

— Ngài nghĩ thế cũng là phải : Làm người phải biết gió chiều nào che chiều ấy. Vả ở cái thời đại ông Nghè ông Cống cũng nằm co này, còn ai thèm chuộng nho giáo ?... Họa chăng có lão gàn này.

Rồi thầy trò chúng tôi từ biệt nhau.

Hai tháng sau bọn môn sinh cụ Nhi tôi đã nghiễm nhiên trở lên những tay Pháp học Nghĩa là chúng tôi bắt đầu học quốc ngữ và vần tây.

Một buổi sáng. Buổi học đáng kỷ niệm trong đời Pháp - học của tôi, quan Chánh Công-sứ tỉnh Thái-Bình đến thăm trường.

Mấy hôm trước quan huyện có cho lính ra báo cho thầy giáo chúng tôi biết cái tin long trọng ấy, nên thầy chọn năm người học trò khá nhất cho ngồi bàn đầu để bề quan sứ có hỏi thì còn ứng đáp. Trong bọn ấy có anh Tý và tôi. Thầy lại giảng cho mấy câu bắt học thuộc lòng để trả lời quan sứ.

Những điều thầy dự đoán đều xảy ra cả. Quan chánh sau khi xem sách anh Tý khen chữ tốt, rồi tươi cười hỏi :

— Comment vous appelez vous ? (tên anh là gì)

Anh Tý liền chắp tay vào ngực kéo một mạch :

Bonjour monsieur le Résident comment vous appelez vous je m'appelle Tý quel âge avez vous j'ai dix ans... (Lậy quan công sứ, tên anh là gì, tên tôi là Tý anh lên mấy tuổi tôi lên mười).

Thầy trợn mắt nhìn. Còn quan Công-sứ thì ngài mỉm cười khen một câu bằng tiếng Annam :

— Tốt ! tốt lắm.

Ấy đấy, ảnh hưởng của cách học như con vẹt ăn sâu vào óc bọn chúng tôi đến như thế,

Tạm hết

NHỊ-LINH

1) Xem Phong-hóa số trước.

TỰA

Nhất-linh đọc song truyện Mực tầu giấy bản của Nhị-linh, nhân cảm hứng viết bài này gọi là có bài hậu tự (postface).

Xuống chơi ông Tú Lãn ái ngại cho cảnh hàn nho. Ông là người nhã, ít nói, cách cử chỉ ung dung, đối đãi với mình tuy học thức, địa vị cách biệt mà cũng tương đắc lắm. Cho nên đến chơi ông không phải vì thiệp mà đến.

Nhà ông ở cuối sóm, trong vườn trồng đầy khoai, vài gian nhà lá trông tiêu tụy. Lúc đó ông mặc cái áo nâu cũ đã vá nhiều chỗ, vội khoác cái áo lương ra ngoài. Áo lương ông giữ cẩn thận lắm, đi đâu cũng chỉ có cái áo ấy mà thôi. Ông Tú lại nghiện, gầy gò mà sanh sao, trông vẫn nhận thật, nhưng có vẻ yếu ớt không được cường tráng, hình như sinh lỡ thời, cũng cố sống thoi thóp cho qua ngày qua tháng mà thôi, không thiết làm gì.

Tôi cũng nằm vào bàn đèn nói truyện, đầu gối lên một chồng sách nho, ông Tú cũng lấy sách làm gối, sách vở của thánh hiền không xem đến nữa, thời dùng vào việc ấy cũng tiện lắm. Ông than vãn với tôi về cảnh nghèo của ông, muốn xin ra làm thừa-phái mà nhà nước không bổ. Tôi nói đến truyện thời thế, ông có vẻ buồn, mà bảo tôi rằng :

« Chúng tôi cũng biết là đã hết cả nghị lực rồi, không làm được cái gì mà cũng không muốn làm gì. Tôi biết là tôi khổ vì không thích gì cả ở đời mà được vui là vì mình tin về một cái gì, suốt đời cố công mà theo đuổi, chứ như tôi thật không còn tin gì nữa, đời tôi sống đây thật là vô nghĩa lý »

Ông nói đến đấy có ý buồn, vuốt râu thở dài, cầm cái tẩu lên lại đặt xuống, hai con mắt ông lờ đờ, ngọn đèn dầu mỡ, tôi trông cái gì lúc đó cũng hình như uể oải, mệt nhọc, trong lòng buồn lạ. Hán học suy, rừng nho ngày một vắng vẻ, cái công phu học tập trong buổi hoa niên theo mây theo gió cả. Từ nay non sông nước Nam không phải là riêng non sông của bọn nhà nho nữa, thật là phân hai, những hờ mà cách biệt từ đây.

Tôi ngồi nói truyện với ông, chỉ muốn ông kể cho nghe cái gì về phong tục cổ, cảnh tượng cổ, để học được ít nhiều. Nhưng đời xưa càng rực rỡ thế nào thời lại càng thấy đời nay

ủy mị như thế, Rồi hết năm nọ sang năm kia bọn nho cứ lần lượt mà khuất dần, kẻ sang người hèn, kẻ nghênh ngang trên ngôi đài các kẻ lần khuất trong chốn nhà tranh, ai ai cũng mang cái hình ảnh mấy nghìn đời mà làm tan trong một khắc.

Tôi nói truyện với ông có thú vị mà thật như là cái tội phải nghe, ra đến ngoài thấy ánh sáng trong trẻo, thấy lá cây phấp phới, trong lòng nhẹ hẳn ! Cái vui ở đời có phải là chỉ riêng cho bọn thiếu niên, cho người cường tráng không, ta trông cảnh mà ta vui, có phải vì trong lòng ta nhiều hy vọng, nhiều mộng tưởng không ? hay tại ta bẩm tính yêu đời, mến đời, nên chỉ một tia ánh sáng, một cơn gió thoảng, một tiếng chim kêu cũng làm cho ta biết được cái vui ở đời, biết được cái vui rằng ta sống đây !

Ta vui vì ta trông ra xa, nghĩ đến cái thế giới mới sắp đem lại cho ta bao nhiêu điều ta vẫn ước mong. Còn ông Tú, ông chỉ nhìn lại sau, nhìn cái thế giới cũ, cái thế giới sắp tàn, nghìn vạn năm không còn thấy nữa, thì thế nào mà ông không chán nản, làm thế nào mà ông có được cái hăng hái lấy sống làm vui !

Ngày ngày ông ngồi nhìn ra vườn khoai, ao bèo mà than tiếc cái đời cũ đã qua, than cho cái thân mình yếu đuối, than cho cái cảnh nghèo hèn, của một nhà nho sinh lỡ thời.

Ông chỉ còn ngồi đấy mà đợi cái chết, nó đem ông đi theo với cái thế giới cũ, cái thế giới mực tầu giấy bản.

Sân Trình cửa Khổng lạnh lùng,
Sách nho một giấy bút lông khó ngòi.
Làng nho cái kế sinh nhai,
Một ao bèo, một vườn khoai tiêu điều

NHẤT-LINH

Số sau sẽ bắt đầu đăng :

Hanoi ... ban đêm

Phóng-sự của việtsinh

SỐ MÙA XUÂN CỦA PHONG-HÓA

sẽ nói toàn về

HỘI CHÙA HƯƠNG-TÍCH

Sẽ có

Một bức tranh phụ-bản của nhà danh-họa

Nguyễn-Phan-Chánh

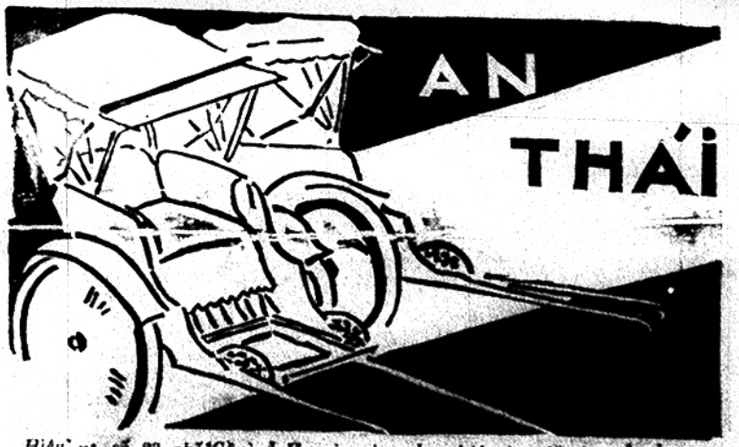

Hiệu xe số 23 phố Cầu gỗ Hanoi, vì sự chen hỏi nên đã dọn cả cửa sang xưởng số 2 phố Nguyễn Trọng Hiệp.

NHÀ THÍ NGHIỆM BỆNH LẬU GIANG
Đã phát minh những thứ thuốc chữa về bệnh ấy

Hiệu thuốc Lê-Huy-Phách làm thuốc đã lâu năm, đặt phòng riêng để thí nghiệm bệnh Lậu và Giang mai. Hồi năm 1931 đã phát minh những thứ thuốc này để chữa về bệnh ấy. Lậu mới phải (état aihuy bất cứ mủ, máu buổi tức, chỉ dùng từ 4 đến 6 là khỏi hẳn, mỗi ve giá 0p40

Lậu lâu năm état chronique thường sinh ra bệnh đau vàng đỗ, hay đục cũng là vẫn vẫn lúc đi tiểu thấy nóng, tứ chi mỏi mệt, yếu đuối và còn sinh nhiều chứng khó chịu khác nữa. Như thế chỉ dùng 2 ve liệt trùng gia mỗi ve 0p60 và 1 hộp to bổ ngũ-tạng-trừ lậu 2p. hộp nhỏ 1p0. là khỏi hẳn. Thứ thuốc này ai dùng không khỏi sẽ giả lại tiền. Còn bệnh giang mai thì bất cứ nặng đến đâu, uống thuốc của bản hiệu cũng chóng khỏi hơn là bệnh lậu. ai ai đều biết. Muốn hỏi điều gì đính theo timbre 0p05 giả lời ngay

Ở xa mua thuốc gửi thư về sẽ cách lĩnh hóa giao ngân (C. R..) thư và mandat xin đề :

(M. Lê-Huy-Phách 12 Route Sinh-từ Hanoi (Tonkin

CUỘC ĐIỂM BÁO

Bức tranh vẽ truyện Hoa-lư kết-nghĩa trong Văn-học Tạp chí.

1 Đứng giữa là Đinh-Bộ-Lĩnh.
2 Bên phải là Nguyễn Bặc.
3 Bên trái là Đinh-Điền.

●

Sợ ta nhầm

Đây là một bức vẽ truyện Hoa-lư kết nghĩa đăng trong Văn-học-tạp chí số 12 Độc giả hãy nhìn kỹ ba cái đầu của ba người đứng trước hàn : một người đứng bên phải, một người đứng bên trái, một người đứng ở giữa ; người ấy có đủ cả hai lỗ mũi. Người có đủ hai lỗ mũi ấy là ông Đinh-bộ-Lĩnh. Ấy Văn-học tạp-chí, bảo ta như vậy, bảo ấy lại cẩn thận quá, sợ ta nhầm ông nọ với ông kia, nên đánh giấu số cho ta để nhận. Mà của đáng tội người đứng giữa trông cũng na ná giống ông Đinh-bộ-Lĩnh thật. Người béo phải chính là Nguyễn-Bặc, người bên trái chính là Đinh-Điền. Giá bây giờ ta đem đổi con số 2 sang đầu ông số 2, con số 2 sang đầu ông số 3, con số 3 sang đầu ông số 1, chắc ta trông vẫn thấy giống. Bức tranh ấy có thật vị vẽ theo một cái ảnh chụp bà ông đó từ cuối đời Thập nhị sứ quân. Báo Văn-học sợ ta nhầm ông nọ với ông kia, như thế rất có hại cho sự thật, nên phải đánh số cho ta khỏi lầm, chứ không phải có ý gì ngạo đời giả dâu.

●

Địch tiền thủ

Độ trước Annam tạp chí là cơ quan tiến thủ của quốc dân, cái đó ai cũng biết mà ai cũng công nhận là đích đáng. Gần đây có tờ Đông-Pương cũng tiến thủ, lại bây giờ ông Dương-bá-Trạc khuyên : « Hỡi quốc dân ơi ! Ta đừng quá tủi, ta cứ nên hăng hái mà tiến thủ ».

Thế mà vẫn có nhiều người bảo dân ta không chịu tiến thủ, chỉ một mực thủ cựu Những người ấy nói nhầm lắm, hay nếu họ không nhầm thì Nhất-Linh nhầm, chỉ tiếc thay nhà in họ không nhầm, chứ nếu họ nhầm thì thành ra đúng ngay. Họ bỏ chữ tiến đi thì câu của ông Dương-bá-Trạc sẽ đọc ra :

« Hỡi quốc dân ơi ! ta đừng quá tủi, ta cứ nên hăng hái mà thủ ».

Thế có lẽ đúng sự thật hơn.

●

Xin trích một câu văn của ông Dương bá-Trạc

Mà ta dám chắc rằng : các bạn độc-giả trong quốc-dân ta lí nhiên người cùng một giống tổ với ta, cùng một chủng tộc với ta, cùng một nguồn ngữ, cùng một tình tình, cùng một phong tục, cùng một luân-lý với ta, cùng chung một cái lịch sử thinh suy vinh nhục với ta, trong cái lúc trông mây hóng gió, hô hấp khí dưỡng hòa này, mỗi làm con mắt mà nhìn rộng ra non Tản sông Lô hàm bầy vạn dặm vuông giang sơn như gấm như hoa, mầu xuân được vẻ lại bề của lỗ tai mà lặng nghe những truyện doanh hoàn biến đổi, cái thế kỷ 19 đã qua, cái thế kỷ 20 đòn tới, cuộc nhân sự mỗi ngày mỗi mới, mỗi tháng mỗi lạ, như gió đập như sóng dồn, như mưa tuôn như chớp nhoáng, đời xuân trông thấy đó, mà lũ chúng sinh mình còn vẫn cứ sô nhau, đẩy nhau, đánh nhau, đặt nhau, ngụp xuống nhô lên trong bể khổ, biết đến năm nào ngoi ngụp tới nơi, tuồng những điều mắt thấy tai nghe, khiến cho ai nấy cũng phải bùi ngùi trong dạ phấn phát trong lòng, cũng phải chịu mang xấu hổ với kẻ cầm bút dạy về một cái đầu bài vơ vẩn đó.

Đó là một câu văn của ông cử Dương, chỉ có một câu thôi. Vậy xin các ngài đừng đọc câu ấy làm gì cho mệt, nhưng Nhất-Linh lấy làm ân hận rằng : khi các ngài đọc đến đây thì các ngài đã đọc câu văn của ông cử mất rồi.

○

Đồ cổ xiểm người Việt nam

Trong Đông-thanh số 16 ông Nguyễn-trọng-Thuật viết ; « Nguyễn-trọng-Thuật đã có tiếng là « đồ cổ » thì cũng cứ làm việc khảo cổ mà để chơi đi thôi. Lại đã từng bỏ lớn là « *người Việt-nam* » thì cái gì có giấy giướng với *người Việt nam* cổ cũng cứ khảo cứu ra để mà chơi đó thôi. »

Thì ra ông khảo cứu để ông chơi Vì ông vừa là một người Việt-nam đáng nên khảo cứu, ông vừa là một cái đồ cổ đáng nên chơi.

Nhưng xét cho kỹ ông Nguyễn-trọng-Thuật có lẽ lại lầm hơn ông Lê-công-Đắc ông vừa là một « người » lại vừa là một cái « đồ cổ » thế thì còn ai biết ông là vật gì ở trần thế gian.

NHẤT-LINH

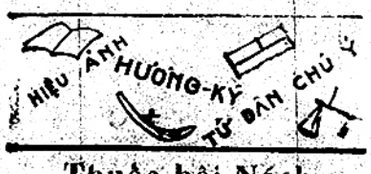

Thuốc-hôi-Nách

Rất hay giá Op. 50

Phú-Đức dược-phòng

Marque Voi trắng

N° 209 Phố Khách Nam-Định

BỨC TRANH VÂN CẦU

Duyên văn chương

Trong quyển « văn chương » xuất bản đã mấy tháng nay hai vợ chồng văn sĩ Việt-Anh Nguyễn-Phùng hô hào lập « tân tiến thư xã » :

« Mục đích muốn cho : cái gì cũng trước mắt mà viển vông, viển vông mà trước mắt, một mảy mà to xù, to xà mà một mảy... »

Đó là cái mục-đích rõ ràng của Tân tiến thư xã.

Văn chương Nguyễn-Phùng thì vơ vẩn, văn chương Việt-Anh thì vẩn vơ, thành ra không ai hiểu.

Nhưng cái đó không hề gì. Văn chương Nguyễn-Phùng tuy Nguyễn-Phùng cũng không hiểu, nhưng đã có Việt-Anh hiểu. Văn chương Việt-Anh tuy Việt-Anh cũng không hiểu, nhưng đã có Nguyễn-Phùng hiểu.

Hai vợ chồng nhà văn sĩ ấy thực tương đắc.

◆

Cái số mộng

Ông Lãng xưa nay vẫn là một nhà văn sĩ buồn, ai cũng biết vậy, mà chính ông cũng biết như vậy, mà thường vẫn kêu to trong báo rằng như vậy.

Phong hóa đã bao nhiêu lần yêu cầu ông có khóc thì khóc ở nhà, hay cùng lắm thì khóc sẽ sẽ chứ, thế mà ông không nghe, cứ khóc tướng mãi lên, rồi gần đây ông lại đâm ra mộng với mị nữa.

Trong cái số mộng ở nhà báo Annam mới ngày nào ông Lãng cũng sụt sùi, cũng hốt hoảng như người mê ngủ nói lảm nhảm một mình.

Thương thay một người tài như ông Lãng mà sao đến nỗi thế!

◆

Một ý kiến về việc sửa sang hồ Hoàn-kiếm

Hồ Hoàn-kiếm là một cảnh đẹp ở Hanoi cái đó ai cũng đã biết. Các nhà thi-sĩ đã nhiều lần nói đến, người thì ví nó như mảnh gương, người thì ví nó như hòn ngọc, có kẻ lại bảo đấy là một cái hồ nước tuyệt đẹp.

Cách đây vài mươi năm, cái hồ đó chỉ là một vũng nước đen, bẩn thỉu, một chỗ đổ các rác rưởi, vì hồi ấy chưa ai cũng quý trọng nó cả.

Việc sửa đẹp hồ Hoàn-kiếm đã được thành phố để ý đến. Nhân thấy giữa hồ có cái tháp, trông có vẻ cổ kỹ, nhiều người bàn nên đặt giữa hồ một đám tường, trong đó có tượng bình hai người đàn bà trần mình sõa tóc đương bơi. Như thế hồ có vẻ « mới » hơn. Lại có người bàn nên đặt cái tượng bà đầm xòe lên đỉnh tháp, để biểu hiệu cái văn minh rực rỡ của phương tây. Nhưng sau rồi không biết tại sao cái đám tượng người bơi ấy đem lên đặt ở trước phủ Toàn-quyền được ít lâu rồi phá đi mất, còn tượng bà đầm xòe thì đem về chợ Cửa Nam.

Hoài của không biết tên người nào có cái ý tài tình ấy để lưu danh thiên cổ.

Hai năm trước, nhà nước đã đổ đất tấp hồ cho tròn nhưng sau lại bỏ dở. Có người sợ rằng sửa sang hồ cho tròn thì mất cả vẻ tự nhiên, cái vẻ lãng mạn của phong cảnh đi chăng ?

Nhưng để như cũ, để tự nhiên thì lại không có vẻ văn minh. Cái văn minh của phương tây là ở sự ngăn nắp, sáng sủa. Một cái vườn của người tây là cốt ở sự ngang bằng sẽ ngay, cây cối phải cắt cho vuông vắn, đều đặn thì mới được.

Vậy hồ Hoàn-kiếm ta phải làm cho thật tròn, theo cái lẽ của kỷ-hà-học rằng cái vòng tròn là một cái vòng mà từ chỗ nào của cái vòng ấy đến một chỗ gọi là giữa cũng đều bằng nhau cả. Muốn cho chắc chắn ta phải say bằng xi-măng hay lát đá trên có bao lan sắt để vòng quanh để mọi người có thể tựa đấy mà ngắm phong cảnh.

Ngang dọc ta lại bắc hai cái cầu sắt để tiện cho sự đi lại, cái tiện lợi chẳng phải là cái cốt yếu của sự văn minh ru ? Ở chỗ hai cái cầu gặp nhau dựng một cái lầu bát giác để bán các báo chí và các kẹo bánh, chung quanh phải có nhiều ghế để cho những người ngoạn cảnh ngồi.

Cái chùa Ngọc-Sơn vừa cổ vừa không hợp với mỹ thuật phương tây, ta phải phá đi, rồi sẽ thay vào một cái nhà nhảy đầm thật lộng lẫy. Cái tháp bút bằng đá ở ngoài dùng làm cái cột cờ là phải lắm, còn cái tháp giữa hồ thì nếu có thể làm cái nhà để máy hát chạy điện, cứ chiều chiều văn cho thành phố nghe.

Bao nhiêu những cây lớn chung quanh hồ phải chặt cả đi cho được sáng sủa, sạch sẽ. Lại lợi hơn nữa là làm mất những cái chỗ tối tăm người ta hay đến đấy để sinh ra những cái vơ vẩn, mắng mỏ không tốt.

Còn bao nhiêu cây cỏ chung quanh tất phải sẻn, hoặc vuông, hoặc tròn cho thật đều. Nếu mà lại công phu uốn những cây ấy thành hình những con vật như gà, mèo, lợn, y như những cây nhà bà Bé-Tý thì hay lắm.

Ta thử tưởng tượng một cái hồ như thế tối đến đèn điện sáng choang, kèn hát inh ỏi, nhảy đầm rộn rịp tưng bừng lấy biết chừng nào, nhà quê kẻ chợ chắc họ kéo nhau ra xem đông, mà khi họ về chắc họ thì thầm với nhau kể cũng là một cái lạ.

○

Ông Tiểu diễn thuyết

Ông Tiểu phát minh.

Hôm nọ ông Tiểu diễn thuyết về những cái ông đã công phu « phát minh » ra như rắn, rệp, rươi, cô gà... vân vân.

Ông đang diễn thuyết thì một người ngồi cạnh tôi bỗng nói :

— Sắp đến rệp đây.

Quả nhiên ông Tiểu nói đến rệp. Một lát người kia lại nói :

— Bây giờ đến rươi.

Mà đến rươi thật. Tôi lấy làm lạ, hỏi thì người kia trả lời :

— Vì những cái ấy ông Tiểu gặp ai cũng đem ra khoe, mà ông nói đi nói lại có đến bảng tràn lần, nên ai ai cũng thuộc lòng : rệp, rươi, rắn, cô gà...

VIỆT-SINH

Lấy kiều

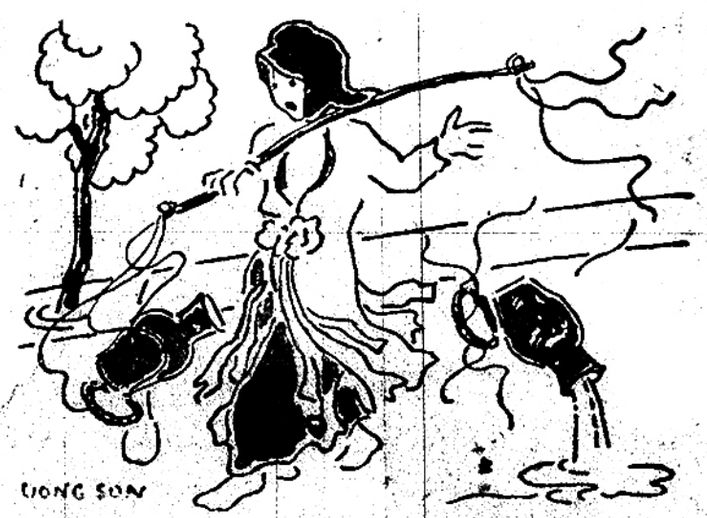

Giữa đường đứt gánh tương...

Mách dùm.

Hiệu đóng xe số 23 phố cầu gỗ Hanoi vì sự hẹp hòi nên đi giọn cả vào trong xưởng số 110 phố Nguyễn-trọng-Hiệp (phố giữa của gỗ đi vào ngõ Gia-ngư.)

VUI.. CƯỜI..

Mưu giỏi

Một hôm bạn tôi đến khoe với tôi thế này mà rồi tôi cứ nức nở khen mãi;

— Bác ạ; « nhà tôi nó hay ghen quá Tôi đi chơi đâu độ hai ba ngày về, hay nó nghe nói phong thanh rằng tôi có nhân tình thì nó chỉ khóc thôi, đố thế nào cũng không được. Một hôm tôi nghĩ được mưu kế. Tối đi chơi về, thấy về mặt, nó đã khác, tôi vào màn nằm sụt sịt khóc; nó tưởng tôi làm sao, cuống quýt lên, thế là nó quên khóc. Từ đấy hễ thấy nó sắp khóc, thì tôi khóc trước bác ạ! »

●

Mua trống

Hai mẹ con đi qua hàng Trống. Con đòi mua một cái trống. Mẹ mắng: « mua về làm rầm nhà, ba mày đánh chết. » Con: « mẹ ạ, không sao, để khi nào ba con ngủ con mới gõ. »

●

Sư tử

— Theo chữ nho thì sư phạ là thầy giáo, sư mẫu là cô giáo...

— Thế con thầy thì là gì?

— Sư tử.

●

Các bài dự thi

Của Đ. B. T. Hanoi.

Không nói rối.

Cụ lý lên quan. Tới cửa phủ gặp cậu lệ hỏi: « quan có nhà không? » Cậu lệ vừa đi vừa ngoảnh mặt lại: « quan đi chơi!... »

Cụ lý biết thóp gọi: « này cậu,, có vài hào biếu cậu mua điếm thuốc! » Cậu lệ quay lại lấy tiền rồi tươi cười đáp; « tôi có nói rối rồi đâu, quan đang lừng thừng đi chơi... trong buồng! »

●

Của Đ. K. N. Thanh-hóa

Chữi chữ.

Bà B ngồi bắt chấy cho con, được cái nào bỏ vào miệng cắp đôm đốp. Ông A lại chơi, thấy thế định xỏ, giọng dọc nói;

— Vân cầu.

Bà B biết là xỏ, nhưng không hiểu nói gì, đành phải làm bộ tươi cười, mượn giảng hộ.

Ông A đắc chí nói:

— Có gì mà không hiểu? Vân: mây, cầu: chó, mây chó là mo chấy, nghĩa là bà đã soi hết một mo chấy rồi.

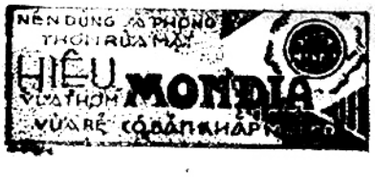

Bà B cắm lắm, nghiến răng ngâm:

— Khó gì, khó gì, ông ơi!

— Cái gì...?

— Cái khỉ gió mà không biết à?

■

2. Tài bắt chước.

Chàng kia hay nói khoác. Một hôm đứng giữa chợ khoe rằng có tài bắt chước tiếng loài cầm thú, bất kỳ con gì, một cách thật hệt.

Rồi giả làm mèo kêu, chó sủa, chim hót...

Tưởng như thế đã giỏi, liền cười một cách tự đắc.

Ngứa mắt, một người bảo:

— Anh thử nhại tiếng cá rán trên bếp xem nào.

◇

8 Lời trẻ

Cậu Tâm lên bảy tuổi. Mẹ vừa cho một cái ô tô và một con búp bê. Anh cậu lên chín, hỏi:

— Trong hai thứ, em thích thứ nào?

Cậu Tâm không biết đáp lại thế nào, phải nín lặng. Nhưng một phút sau, ghé miệng vào tai anh, khẽ nói:

— Tâm thích ô-tô, nhưng anh đừng nói cho con búp bê nó biết.

◇

Của V. V. H. Namdinh.

Một với một

Thầy giáo — Sinh, một với một là mấy?

Sinh — Thưa thầy, một với một là ba.

Thầy giáo gắt — Thế thì học hành gì? Tao với mày là mấy, con khỉ? Sinh (luống cuống) — Thưa... thưa thầy, thầy với con là hai con khỉ ạ.

○

Danh sách những người dự-thi

Có D T V Dieulefils — Hanoi: 18 bài — O O — T L Grand' Rue Thanh-hóa: 5 bài — N V M Thịnh-Hào Hà-đông: 3 bài — H T Seil Hanoi: 2 bài — V T Maréchal Pélain Hanoi: 2 bài — N T T H. Khâm-thiên: 2 bài — P T N. Khâm-thiên: 2 bài — T V A Sinh-từ Hanoi: 1 tranh D B T Changeurs Hanoi: 3 bài, 3 tranh — V V H. Nam-định: 5 bài — N X H. Carnot Hanoi: 3 tranh — H H L. Roon: 2 bài — D K N. dit Tuan Thanh-hóa: 7 bài — V Q L Bordeaux Hongay: 2 bài — V M Hiếu: 2 bài 4 tranh. — Tom: 2 tranh.

○

CUỘC THI TRUYỆN « VUI CƯỜI »

Bắt đầu từ số 28 bản báo mở một cuộc « thi cười » Trong mỗi số, sẽ đăng lên độ bốn, năm bài mà bản báo xét ra là hay nhất.

Hết bốn kỳ sẽ có hai giải thưởng

Giải nhất một năm báo, giải nhì nửa năm báo để thưởng hai bài hay nhất trong bốn kỳ báo ấy.

Mỗi bài không được quá ba mươi giòng.

Xin để chỗ ở cho rõ ràng, để tiện việc gửi báo biếu.

CUỘC THI TRANH KHÔI HÀI

Mỗi số báo sẽ có đăng vài bức tranh hay nhất.

Hết bốn kỳ sẽ có hai giải thưởng:

Giải nhất một năm báo.

Giải nhì nửa năm báo.

Tranh vẽ chiều giải 18 phân, chiều cao 10 phân, có lời chú thích hay không cũng được, miễn là buồn cười!

○

Mấy lời phân trần

Có nhiều người hoặc bắt chước chuyện cũ hoặc dựa theo chuyện cũ hay chuyện nước ngoài mà làm bài «vui cười» Trừ một vài chuyện đã phổ thông ai cũng biết còn thì không tài nào mà kiểm xoát cho khắp được, Vì lẽ ấy nên những bài nào hợp phong tục Annam mà có vẻ tân kỳ, đặc biệt, thì bản báo cũng cho là trúng cách.

Phong-Hóa

Kết qủa cuộc thi

từ số 31 đến số 34

A) thi bài vui cười.

Giải nhất: 1 năm báo: bài «Sự thật mất lòng» đăng trong số tết, của ông Nguyễn hữu-Khê N· 24 Rue des Ferblantiers Hanoi.

Giải nhì: nửa năm báo; bài «khôn mà không ngoan» đăng trong số tết, của ông C. N. Nguyễn-hữu-Ban, Radio Kiến-an.

B) thi tranh khôi hài.

Giải nhất: 1 năm báo 1 bức «tranh số 17» đăng trong số tết, của ông Trần Văn-An 118 sinh-từ Hanoi.

Giải nhì: nửa năm báo: bức «tranh số 22, đăng trong số 33, của ông Nguyễn-trọng-Hiền N· 15 phố Trippenbach Hanoi.

Sẽ bắt đầu gửi báo biếu từ số 35.

Giải thưởng 10p00

Ai đối được hai vế câu đối này, xin gửi về tòa báo trước ngày 31 tháng 3 tây bản báo sẽ lục tục đăng các câu đối lên báo, câu nào hay nhất sẽ được giải thưởng 10p — Giải thưởng tuy chẳng là bao, song gọi là mua vui cùng độc giả và các văn nhân.

1. Cái con bé nhọn nhà ta, to nhờn gần bằng bà Bé Tý (1).

2. Thằng bé con cầm giấy bỏ (2) ngã bỏ mẹ

PHONG-HÓA

1. Một nhân vật Hà-thành

2. Một thứ vừa là giường vừa là ghế, căng vải bố, trong Nam-kỳ dùng nhiều

◆

Có một bạn đọc báo nghĩ được hai vế câu đối lạ gửi đến nhờ đăng lên báo để các bạn xa gần đối hộ.

1. Ông HY-TỐNG muốn chui vào bị « bị » cụ Bằng khóc: hi! hi!!! tống ra.

2. Phong-hóa mừng XUÂN, HẠ bút, đã THU được nhiều tiền vì ĐÔNG người đọc.

◆

Câu đối dự thi

của D X Tiên

Anh lâu cá đánh tổ tôm, ù được gà.

Danh sách những người dự thi câu đối

O O. Hồ phiên: 2 câu — N. Tranh: 2 câu — N T. Thái: 2 câu — P T. Nhung: 2 câu — P V Thử: 2 câu — N V. Liêm: 2 câu — V N. An: 2 câu — Cự phách: 10 câu — L V. An: 3 câu — cô B Tâm: 2 câu — N X Hy: 2 câu — N V Thọ: câu — P V. Sinh: 2 câu — C V. Sửu: 4 câu — P V Lộc: 4 câu — N V Hợi: 2 câu — Kim-Môn. 2 câu — D Q. Vẽ: 1 câu — T N Tài: 2 câu — K H K: 2 câu — T V Phụng: 4 câu — T D Lưu: 3 câu. V D Cương: 6 câu — V N An: 4 câu đối Tiên: 2 câu.

Tranh dự thi — số 27

Hiểu nhầm

— Hôm nọ em đi đánh bạc bị lột trần như nòng.

— May lại còn cái «coóc-sê»!

MUỐN CÓ ẢNH CHỤP LỐI MỸ THUẬT NÊN LẠI HƯƠNG - KÝ

Thuốc tê thấp gia truyền đã ngoại trăm năm

Quý ông quý bà, nhỡ ai bị bệnh tê thấp nhức buốt gân xương, tê bì ngoài da, cánh tay bắp chân thường khi dắm giật như kiến cắn, xin mời đến XONG-THÀNH 34 phố chợ Đuổi Hanoi là nhà gia-truyền làm thuốc tê thấp, chế ra có thuốc bóp ngoài và thuốc uống trong rất thần hiệu. ai dùng cũng được khỏi bệnh. trăm người không sai một, thuốc bóp ngoài mỗi chai giá op3o thuốc uống trong mỗi hộp 2poo.

Lại có bán thuốc lậu giang rất hay, điều op6o một lọ, ai chữa khoán lậu giang kh ông khỏi không phải giả tiền.

Thuốc bổ thận uống khỏi rứt nọc lậu giang mỗi hộp giá 2poo.

Các hạng thuốc kể trên, uống êm hòa tròng khỏi không chất độc, gần xin mời chiếu cố xa viết thơ về có thuốc gửi đi.

Chuyện Phong Hóa

HAI LINH HỒN

của KHÁI-HƯNG

Nếu ở trên đời có thể có một người sung sướng, thì người ấy là Hồng sơn.

Hồng-sơn là một nhà hội họa có thiên tài.

Ngay từ thuở còn theo học ở các lớp sơ đẳng, chàng đã chăm vẽ rồi, nào phóng họa, nào dư đồ. Và từ khi đó cho tới khi tốt nghiệp ở trường sư phạm, năm nào chàng cũng chiếm phần thưởng về môn hội họa...

Rồi khi Hồng sơn ra làm giáo học, cái tính thích hội họa càng thấy tăng tiến. Ngoài cái thời giờ ở nhà trường, chàng chỉ loay hoay vẽ hết bức tranh rồ đến bức tranh kia. Các sách giấy về khoa hội họa chàng có rất nhiều, xếp được đến đầy một ngăn tủ. Đã sẵn có thiên tài, và chăm chỉ, chàng lại được một ông họa sư chỉ bảo nên chẳng bao lâu chàng đã nổi tiếng là một nhà danh họa.

Song cái tiếng ấy chàng nào có thiết. Chàng cho rằng muốn hưởng sự sung sướng thì chỉ có một cách: là không để ai biết đến mình. Vì thế trên tuy trong anh em đồng nghiệp có nhiều người muốn tiến cử chàng, khuyên nên gửi tranh sang bầy ở phòng đấu xảo Paris, song chàng chỉ mỉm cười đáp lại:

— Tôi vẽ đã ra gì mà dám tưởng vọng đến huy chương! Và tôi cũng không cần có danh tiếng.

Câu nói của Hồng-sơn không phải là câu nói nhún, cũng không phải là câu nói kiêu, chỉ là một sự thực. Vì thực ra chàng chẳng thích có tiếng và có của.

Và chàng còn thiếu gì nữa? Lương tuy ít mà không những đủ nuôi thân ngày hai bữa lại còn thừa tiền mua sách mua thuốc vẽ. Cần các của quý trong đời thì dễ đã ai nhiều bằng chàng!

Kia buổi hoàng hôn, ánh thái dương chơi vơi trên mặt biển. Kia cảnh đêm trăng, bóng hằng nga lơ lửng ở đầu non. Mùa xuân, mùa hạ, mùa thu, mùa đông, mùa nào là không có cảnh hữu tình của tạo hóa riêng bầy ở trước mặt người tài tử.

Có buổi chiều trên con đường từ trường về nhà, Hồng-sơn thung thăng, nhẩy nhót như đứa trẻ con. Chàng ngắm cảnh vật, chàng cười... rồi chàng hát, hát nghêu hát ngao. Nụ cười, tiếng hát kia như hòa hợp với cảnh bao la của tạo hóa. Sự sung sướng hồn nhiên đầy rẫy ở trong lòng chàng, nó phải tung tóe ra ngoài, nó phải bay tít lên tận trời cao, nó phải vù vù cùng tiếng gió, nó phải rung động với lá cây xanh, nó phải long lanh với làn nước biếc.

Vừa đến nhà là Hồng-sơn chạy ngay lại ngắm các bức tranh, rồi vừa hát, chàng vừa chữa lại các chỗ còn khuyết điểm.

Chàng vui cười xuốt ngày, nói đùa xuốt ngày, nói đùa với bạn, với học trò, với đầy tớ. Đến nỗi một người bạn đồng nghiệp phải lấy làm khó chịu, khuyên chàng nên đứng đắn, nên trịnh trọng cho xứng đáng một nhà mô phạm. Chàng đáp:

— Mục đích của con người là tìm hạnh phúc. Nếu anh cho rằng hạnh phúc ở trong cõi thọ sầu, vì như thế là anh đã tìm thấy hạnh-phúc đó. Còn tôi, tôi cho rằng có biết vui cười mới biết hưởng hạnh phúc, xin anh cứ nên cho tôi được tự do.

Chàng nói xong cất tiếng cười bả hả, rồi hát huyên thiên, khiến bạn cho rằng chàng điên cuồng...

○

Nhưng một buổi...

Buổi chiều hôm ấy là một ngày đáng kỷ niệm trong đời Hồng-sơn.

Chàng đến chơi nhà một người bạn. Bấy giờ vừng thái dương sắp lặn ẩn sau đám mây tím ở phía chân trời, chiếu ánh vàng xuống cái lạch nước bên đường. Lá cây xanh đen in da giời mầu võ cam. Trên cánh đồng, lúa con gái mơn mởn bông non, mấy con cò trắng lờ đờ vỗ cánh, lấp lánh phản

chiếu ánh chiều. Hồng-sơn đương đứng gốc cây ngắm cái cảnh hoàng hôn êm đềm để thu vào trong trí nhớ bức tranh sán lạn của vạn vật thì bỗng nghe có tiếng giầy khoan thai nện bước ở trên đường. Chàng quay cổ lại: một thiếu nữ mặt tươi như hoa, đương, cùng cậu em thung dung bách bộ.

Con mắt Hồng-sơn rời phong cảnh chú hết tinh thần vào người thiếu nữ. Rồi đến khi người ấy đã đi một quãng xa, nhà hội họa sán trong tay có quyển sổ và cái bút chì, liền phác qua một bức tranh con. Thì thấy cảnh có người càng thêm trăm phần tình tứ.

Chàng lẩm bẩm, như mới phát minh ra được một sự lạ: « Phải có mỹ nhân trong các bức họa ».

Hồng-sơn nghĩ thế, thì chân chàng ngẫu nhiên đưa chàng đi theo cùng một đường với người con gái...

Chàng thấy người ấy vào nhà bạn. Chàng cũng theo vào, người ấy gọi bạn là anh. Thì ra cô em gái bạn đến thăm anh.

Năm tháng sau cô thiếu nữ ấy đã trở lên bà Hồng-sơn. Nhà hội họa lấy được người yêu chắc sự sung sướng sẽ lại tăng lên bội phần, cũng như cảnh thiên nhiên kia có điểm bông mỹ nhân.

Nhưng bạnh phúc chưa tới chàng đã thấy có truyện phiền phức ngay buổi đầu, khiến chàng xưa nay chỉ ưa dân dị, phải lấy làm khó chịu. Vì chàng vẫn tưởng yêu nhau là lấy được nhau, là thành vợ thành chồng, là cùng nhau hưởng mọi sự lạc thú. Ngờ đâu trước khi tới được cái cảnh phúc ấy còn phải làm bao nhiêu việc mà trước chàng không hề tưởng tới: nào lễ nghi

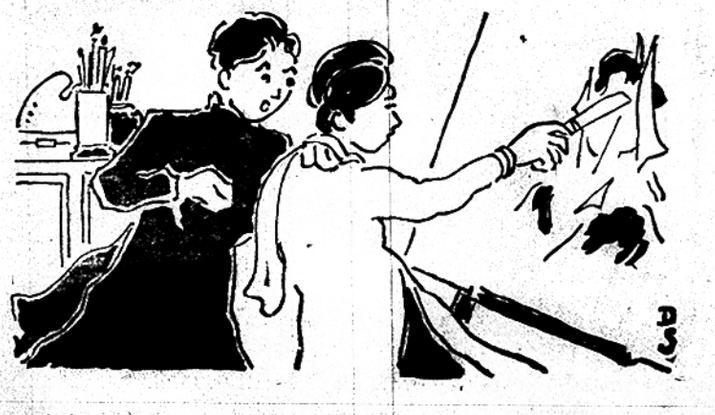

nọ, nào lễ nghi kia, nào sắm thức này, nào sắm thức khác.

Rồi tới ngày nghênh hôn ...

Trong một tháng đầu, tháng mật nguyệt, Hồng-sơn yêu vợ, quý vợ, không có thì giờ nghĩ tới hội họa, mà cũng chẳng có lúc nào kịp ngắm phong cảnh. Bấy giờ thời không phải phong cảnh thiếu mỹ nhân mà trái lại, mỹ nhân thiếu phong cảnh. Chiều chiều tuy có cùng vợ đi chơi mát, song mải ngắm vợ, mải câu chuyện hàn huyên, còn tưởng đâu đến phong cảnh.

Sang tháng sau chàng mới kịp nhận ra rằng ở giữa với khoa hội-họa, ở giữa chàng với sự vui cười, ở giữa chàng với vạn vật, có một yếu tố thứ ba, là người vợ, bao giờ cũng có người vợ.

Một buổi chiều, tiết trời êm ả, hoa cỏ tốt tươi, chim muông đua hót, chàng vui sướng lạ thường, từ trường trở về nhà, cất tiếng hát, như để hòa-hợp sự sung sướng của mình với sự hạnh phúc của vạn vật. Vừa tới cửa, chàng đã gặp vợ ra đón. Song nàng cau có chứ không hớn hở như mọi lần. Nàng cự rằng:

— Cậu trẻ con quá! sao lại hát nghêu hát ngao ở ngoài đường thế bao giờ! Học trò nó có cười cho không?

Chàng yên lặng không trả lời. Nhưng từ đó hàng xóm láng giềng ít nghe thấy tiếng hát của chàng nữa: chàng sửa nay vẫn là người dịu dàng dễ bảo. Và chàng yêu vợ nên cũng chiều mà nghe lời.

Một hôm chủ nhật chàng đưa vợ đi chơi mát. Đi bên cạnh vợ nghiêm trang như một viên thầm phan, nói sẽ cười thầm, chàng phải cố giữ cách cử chỉ đứng đắn để khỏi mếch lòng người yêu. Đến một cảnh đồi cây cối mọc rườm rà rủ xuống che khuất nơi lưu vực nhỏ như một con đường hẻm, chàng dừng gót, đứng ngắm rồi tấm tắc khen:

— Đẹp! Đẹp thực!

Nhưng vợ lại không cùng một ý tưởng, bay nói cho đúng chẳng có ý tưởng gì về mỹ thuật, đập vào chàng mà bảo rằng:

— Này cậu! cậu làm gì mà đứng ngây ra như người mơ mộng thế.

Hồng sơn giật mình như tỉnh giấc, hỏi vợ:

— Mợ bảo gì?

— Này cậu, ruốc sáng ngày cậu ăn như thế có mặn quá không?

Chàng âu yếm trả lời.

— Không mặn đâu, em làm thức gì cũng khéo cả.

— Nhưng ta về thôi, để tôi còn bảo nó đi chợ.

Thế là Hồng sơn lủi thủi theo vợ về nhà.

Nhưng ý nghĩa những lạc thú trái ngược như thế buổi đầu có rất nhiều. Như hai người cảm hóa nhau, giần giần cũng có bớt. Nói cho đúng thì cái linh hồn dịu dàng của chồng dễ bị cảm hóa hơn là cái tính thiết thực của vợ.

Dĩ chí mới lấy nhau được hai tháng, vợ tuy vẫn yêu chồng nhưng đã bắt đầu lấy làm khó chịu về cái tính lẩn mẩn của chồng, nàng thường nói:

— Tôi không hiểu vì sao lúc nào cậu cũng ngắm cảnh cùng là vẽ tranh được?

Chàng chỉ cười!

Lắm khi vì vô tình hay vì cố ý trêu ghẹo chồng, nàng thấy chàng đương đứng ngắm nghía chữa lại chỗ vẽ sai chì, nàng gọi lại hoặc nhờ giữ mép vải cuốn cuốn « len », hoặc cầm đỡ cái dây cho nàng lọc bột. Hễ rời tay một lát chàng chạy lại chỗ bức tranh thì nàng lại nũng nịu:

— Cậu yêu tranh hơn em à?

Chàng cười:

— Khi nào anh lại yêu thứ gì ngang được em, nhưng em cho phép anh vẽ cho xong đi đã.

— Không! cậu phải ngồi đây, đỡ em một tay không em giận.

Chàng chiều vợ đến nỗi đứng trước mặt vợ không dám tỏ ý thích tranh nữa, có khi nhân lúc vợ xuống bếp làm cơm, chàng vội chạy lại ngắm nghía bức họa cho chán mắt để khỏi nhớ.

Một đêm chàng ngờ vợ ngủ say rón rén dậy ra thắp đèn để chữa lại một nét mà chàng cho là chưa được. Bỗng vợ thức giấc không thấy chồng nằm ở giường vội hỏi:

(Xem trang sau)

Hai linh hồn

(Tiếp theo trang 7)

— Cậu đâu rồi?

Chàng lo sợ cười gượng trả lời:

— Cậu đây.

Nhưng vợ đã đến sau lưng rồi, cằn nhằn trách chồng:

— Cậu hơm mê vẽ quá. Chả biết có ăn được tranh không mà cứ hì hục xuốt ngày, mất cả sức khoẻ.

Chàng buồn rầu:

— Cậu cha thích gì chỉ thích có vẽ tranh, mợ cũng nên chiều cậu chứ.

Vợ càng gắt:

— Cậu phải biết, cậu không chăm chỉ giấy học, chấm bài vở thì không những lần được thăng mà lại có khi phải cách hãi nữa ấy chứ. Tôi từ mai tôi không bằng lòng cậu vẽ nữa, còn thừa thì giờ lấy sách mà xem còn bổ ích hơn.

Hồng-sơn đứng nghe vợ cự, bỗng thấy nóng mặt gắt lại:

— Mợ làm như mợ là mẹ người ta ấy.

— Thưa cậu tôi là vợ cậu. Tôi cần phải khuyên can cậu.

Hồng-sơn càng tức giận, tính chàng xưa nay dịu-dàng là thế mà bỗng đổi hẳn:

— Tôi không khiến mợ giấy. Tôi cứ vẽ.

— À! Thế à! Thật thế à?

Vợ cầm phắt con dao ở bàn băm luôn mấy nhát vào bức tranh rách ra làm mấy mảnh.

■

Từ hôm sau trở đi Hồng-sơn không vẽ nữa, cũng không thích ngắm cảnh đẹp nữa.

Mà không những không ai nghe thấy chàng hát, đến cái nụ cười cũng không thấy nở ở cặp môi kia.

Hồng-sơn lấy vợ mới được ba tháng.

KHÁI-HƯNG

Đông - Mỹ

Nickelage émaillage sur four réparation des cycles

54 rue du Papier, Hanoi

Thử là biết, «Mondia» nay, để bền và tốt hơn các hiệu khác. Các ngài dùng nước hoa gội đầu nên nói cho được hiệu này mà mua. *Có bán khắp nơi*

Đại lý độc quyền: LUNE FAT 23 hàng bạc

CUỘC CHƠ' - PHIÊN

của Phong - hóa tổ - chức

của TỨ-LY

Xuốt một tháng giời, trên các mặt tường ở Hanoi, chỗ nào cũng thấy dán giấy quảng-cáo:

Cuộc chợ-phiên! Mới! Lạ!

Của Phong-hóa tổ chức vào ngày 30 tháng hai tây.

Phụ-nữ kén chồng

Hôm ba mươi, trước cửa nhà Khai-trí, người đến xem đông đến nỗi con ruồi muốn bay qua cũng không có chỗ mà bay, con kiến muốn bò vào cũng không có chỗ mà bò.

Ba Ếch và Lý Toét đứng ngoài bàn thầm với nhau: «đông quá! đông quá!» Được một nỗi rằng Ba Ếch không phải là loài kiến, mà Lý Toét cũng không phải là loài ruồi, nên không phải chịu số phận của hai loài ấy. Giá bò vào chắc là không được mà bay vào chắc cũng không được. May Ba Ếch không biết bò, Lý Toét không biết bay, cho nên vào được.

Vừa qua cửa, hai cô *Phụ-nữ thời-đàm* đón đã chạy ra đón. Cô em đưa ra mấy gói hoa giấy:

— Các ông mua giúp.

Ba Ếch trông hoa giấy, rồi lại trông cô đẹp như hoa, mỉm cười:

— Hoa giấy à! hoa thật thì tôi mua.

Cô em chưa kịp giả nhời, cô chị đã vồn vã:

— Mời hai ông vào trong này đã. Vui lắm; *Phụ-nữ kén chồng.*

Người phong nhã không bao giờ làm mếch lòng bạn gái, thật là khi nào bạn gái lại đẹp. Ba Ếch liền kéo Lý Toét theo chân hai cô.

Gian Phụ-nữ

Trong một gian phòng nhỏ, các cô con gái kén chồng, đứng sắp hàng như một toán lính bằng gỗ. Có cô cao, có cô thấp lùn, có cô béo, có cô gầy, nhưng cô nào cũng trẻ măng. Cô trẻ nhấtước độ mười lăm, mà cô hơn tuổi nhất cũng chỉ đến ngoài bốn mươi là cùng. Cứ năm phút, các cô lại cùng một lúc hô to như máy: «Em kén chồng. Em kén chồng».

Tiếng cao tiếng thấp, có tiếng đồn đã có tiếng the thé, nhưng hợp lại với nhau thành một âm điệu khó tả, cái âm điệu ta thường được nghe lúc chợ tan. Ba Ếch rức đầu, đau óc, chỉ có Lý Toét như không nghe thấy gì, dương to hai con mắt, nhìn cô này lại nhìn cô khác, tấm tắc khen:

— Thật là tiên sa!

Bình phẩm xong, Lý Toét lại dương to hai con mắt, nhìn cô này, nhìn cô khác như muốn xét lại lần nữa xem có thật là tiên sa không, rồi lại tấm tắc khen:

— Thật là tiên sa.

Như thế đến năm sáu bận, bỗng Lý-Thét quay lại, đột ngột hỏi hai cô hướng đạo:

— Có bán không hai cô?

Rồi Lý Toét đứng lại, bỏ những cô lẳn thẳn, Ba Ếch bảo ra, nhất định không ra, cứ dòi ở lại mua lấy mấy cô nàng bầu.

Đùng chẳng được, Ba Ếch phải kéo Lý-Toét ra cửa phòng.

Gian chính

Trong gian phòng chính người đến xem đông như hội, mà có lẽ cũng không đông hơn được, vì cũng chỉ là cái hội.

Hai giãy bàn giải để bầy phẩm vật kê sát vào hai bên tường, một bên bầy các đồ đem bán đấu giá, một bên bầy các đồ gửi đến dự vào cuộc thi vật lạ.

Lý-Toét trong trí còn đầy những hình ảnh các cô kén chồng, ngơ ngác như người mất hồn, lấy tay dụi mắt chỏ vào một ông ăn vận ta, áo đoạn hồng, khăn lượt xếp, đeo mục kính, đương ngồi đạo mạo sau một cái bàn trên bầy thuốc lào, điếu ống:

— Cậu Ba này, cái cô kia mới giầy nhỉ.

Ba Ếch nhìn Lý-Toét, rồi nhìn ông bán hàng, bật cười đáp:

— Cô nào! ông Phạm-Quỳnh đấy!

Ông Phạm-Quỳnh thấy nói đến tên mình, quay cổ lại, nhếch mép mỉm cười một cách khinh bỉ, giống dạc lên tiếng thiết tha:

— Các ngài ôi! quốc là nước, túy là say. Các ngài nên bảo tồn lấy quốc túy, mua cho một ít thuốc, các ngài ôi!

Giọng nói ông thiết tha, khiến cho Lý Toét cảm động quá, phải bỏ ra hai xu mua p'ông thuốc vào hút chơi, nói cho đúng thì Lý-Toét đã đến cơn nghiện.

Còn Ba-Ếch nhác thấy ông Vĩnh ngồi xếp bằng tròn bên cái chạp đen, một tay cầm cái chén tà, một tay giở quyển lịch thông thư, vội chạy lại nhờ ông xem bộ mấy quẻ cầu tài.

Đương giở bàn truyện lý số cùng thầy bói Vĩnh, Lý-Toét đã đến vỗ vào vai:

— Này cậu Ba! Hãy lại đây mua mấy cái hũ đựng tương, rẻ lắm.

Ba Ếch quay lại thấy ông Ng-khắc-Hiếu ngồi trong đám hũ, chĩnh và vại, cái nhỏ cái nhỏ đủ các kiểu ông ngồi, hai con mắt lim dim, không ra thức cũng không ra ngủ, thỉnh thoảng lại thở giài:

— Đời là giấc mộng Đàng chán!

Thở giài xong, hình như ông không chịu được được nỗi buồn, ông lại cầm một cái hũ lên nhìn, thấy hũ không, ông lại đặt xuống thở giài:

— Đàng chán!

Bên cạnh ông, là ông Ng-công-Tiểu. Ông dựng sau một cái bàn vuông trên bầy mấy bát ruợi, mấy cái nồi cơm kiểu mới, hai củ thủy-tiên nhiều lá mà không có hoa, và một đống là vỏ to. Luồn tay ông chỉ vào đống lá vỏ, chỉ vào rồi ông bảo to:

— Các ông trông. Thật là kỳ quan trong vũ trụ.

Lý Toét vốn có tính thiết thực, nhìn hũ ông Hiếu, rồi lại nhìn ruợi ông Tiểu, trong trí không nảy ra được một ý kiến mới:

— Hay là ta mua ruợi ông Tiểu đem đựng vào hũ ông Hiếu?

— Thế thì tiện lắm, mà ruợi lại thêm thơm.

Nhưng đến lúc Lý-Toét lại hỏi mua hũ, ông Hiếu chỉ hé nửa con mắt, sẽ nói:

— Hũ là mộng.

Lý-Toét không làm thế nào được đành ôm lòng thất vọng, đứng giầy.

Ngay lúc ấy, có một ông đồ, đội mũ tây, tay cắp mấy tờ Đông-phương, vừa chạy vừa rao:

— Ai mua đại ra mua! Ai mua đại ra mua! Hoa-hồng chín mươi chín phần trăm!

Nhưng rao mãi cũng không ai hỏi đến, Lý Toét trông thấy cũng thương hại.

Ba Ếch mỉm cười gọi lại:

— Đại bán bao nhiêu?

— Bẩm ba xu.

— Thế trừ chín mươi chín phần trăm đi, còn bao nhiêu tôi mua.

Ông đồ nọ, tính mãi không ra, mà đến bây giờ ông cũng vẫn còn tính, vẫn không ra.

Bỗng thấy tiếng ồn ào. Người đi xem xúm đông xúm đỏ chung quanh hai ông đồ đương cãi nhau. Ba Ếch nhìn kỹ,

nhận được mặt ông Ng trọng-Thuật và ông Ng-văn-Tố.

Ông Tố nói :

— Tôi lạ hơn ông.

— Ông lạ thế nào bằng tôi. Tôi là người Annam, lạ không? Tôi lại là « đỗ cỗ » nữa ! Lại càng lạ.

— Tôi không lạ hơn ông nhưng búi tóc tôi nó lạ hơn ông! Rồi ông đưa búi tóc ông đương cầm tay xì ông vừa cắt xong.

Thì ra hai ông đều dư cuộc thì lạ.

Chưa phân biệt ra ông nào là hơn, bỗng đâu có một ông trẻ tuổi, vận áo tây, ôm con gà sấn đến sừng sộ :

— Thôi hai ông. Con gà này ba chân chắc là lạ nhất nước Nam.

Hai ông đỗ im tiếng mà cử tọa reo :

— Ông Lê-công-Đắc ! ông Lê-công-Đắc ! Lạ thật.

Chợt thấy ông Đặng-phúc-Thông chen vào, hai tay chia ra đưa cho cử tọa xem hai hòn đất :

— Gà ba chân lạ thật, nhưng chưa lạ bằng hai hòn đất này, lấy ở mỏ của tôi mới tìm được.

Cử tọa đương phân vân, bỗng có tiếng reo :

— Lạ lắm ! lạ lắm !

Rẽ đám đông người, ông Phạm-huy-Lục, ăn vận y như dỡ tề, đầy một bàn thịt đến : nào lòng, nào tim, nào phổi, nào ruột già ruột non. Ông đề tay lên ngực, mắt rơm rớm nước mắt :

— Thưa các ngài, tim này là tim của tôi, lòng phổi ruột này cũng là lòng phổi ruột của tôi đem biến cho các ngài. Tôi đem hết lục phủ ngũ tạng ra mà còn sống, các ngài hẳn phải cho là một sự lạ mà để tôi cái giải nhất.

Ba Ếch trông ông Lục, rồi lại trông bàn thịt, rồi lại trông ông Lục, trong lòng hồi hộp lo sợ, vội kéo ông Lý Toét sang phòng bên cạnh, để mặc các ông dự thi tự khen nhau là lạ.

Gian trò vui.

Vừa đến cửa, cụ Hoàng tăng Bí kéo tay ba Ếch lại, đưa ra một quả mắt bí, mới :

— Ông ăn giúp cho !

— Thưa cụ để cho khi khác. Tôi no quá, ăn sợ ruột nó bí đặc mất.

Cụ Hoàng ra về thất vọng, than thở :

— Từ sáng đến giờ mới chả có ma nào ăn cho !

Bỗng Lý Toét vỗ tay cười :

— Kìa bọ đương hát tuồng.

Ba Ếch trông vào thấy trên sân khấu, một ông chân đỏ môi giấy, ăn vận lông lá giả làm con chim họa mi, tiến tóc cầm vài cái hoa xoan tây, vừa múa vừa hát những giọng sầu bi : trông ra thì là ông Nguyễn-tiến-Lãng.

Ở dưới sân khấu, ông Sa-la-Vin và cô Kim-chi đứng vỗ tay, nức nở khen.

Ở bên cạnh, hòa theo tiếng hát của ông Lãng là một cái máy hát mà ông Nguyễn-huy-Hợi đương ra sức quay.

Ông Lãng hát xong, ông Tố Dần lên

sân khấu, ăn vận áo lương, quấn khăn lượt, ra vẻ nhà nho lắm, cúi xuống lạy lấy lạy để rồi lại hô to :

« Ta là vua Vũ ! Ta là vua Vũ !

Lý Toét bảo thầm Ba Ếch :

— Vua Vũ là vua nước nào nhỉ ? Bây giờ tôi mấy được biết mặt đấy.

Theo chân ông Tố Dần là ông cử Trạc và ông H. Tống. Ông Hy Tống cả người chui vào trong cái bị, chỉ thò đầu ra ngoài, còn ông cử Trạc ăn vận theo lối khách Quảng Đông mà diễn thuyết bằng tiếng Ăng-lê. Ông diễn thuyết chẳng ai hiểu cả, đến ông cũng không biểu nốt.

Ở dưới sân khấu, ông Hi Đình cứ ngồi cười một mình, còn ông Tú Khiêm thò tay vào túi lấy ra một ông tiến sĩ bằng giấy, ngắm rồi nói một mình :

— Diễn thuyết như ông cử Trạc hay thật, những bài hát của ông Lãng cũng hay thật, song cũng không hay bằng mấy vở tuồng của ta.

Rồi ông vỗ vào bụng ông, lại vỗ vào ông tiến sĩ bằng giấy, thở giài :

— Ta với mình thật là vô duyên.

Ba Ếch thấy ông Tú vỗ bụng, cũng bắt trước vỗ vào bụng mình, thấy hơi đói, đành thở giài kéo Lý Toét ra về.

TỬ-LY

Tâm lý đàn bà

Em không được hân hạnh đọc quyển Linh hồn phụ nữ » của bà Gina Lombroso như ông Lê Đàm. Mà em cũng chẳng thạo tâm lý như nhà bác sĩ T. Đ. Tương nào đó. Song nhờ ơn cha mẹ, thủa bé em có được theo đòi dăm năm Hán học, nên sáng hôm nay mở báo Phong-hóa số 34 đọc bài « Tâm lý đàn bà » của ông Lê-Đàm em thấy cái bằng Tự nguyện của ông còn khiếm khuyết nhiều quá. Có lẽ chủ ý ông Lê-Đàm chỉ muốn làm cái bằng tự nguyện ấy để công kích, để khinh miệt cả đoàn thể phụ nữ mà thôi. Vậy em xin phép nhà bác sĩ cùng nhà tâm lý bổ khuyết vào cho vui thêm câu truyện.

Chữ *đinh* 奸 là đức tốt, vẽ một người con gái trưởng thành, ngụ ý người đàn bà là biểu hiệu của đức tốt. Chữ *vu* 好 hợp chữ nữ và chữ *vu* 于 là ngôn ngữ cử chỉ, ngụ ý phải là đàn bà mới biết nhã nhặn, lễ phép, (chứ không như ông Lê Đàm). Chữ *yêu* 妖 là đẹp, là dịu dàng, ngụ ý người con gái đẹp, là biểu hiệu sự đẹp dịu dàng, trái ngược với sự cục cằn thô lỗ của ông Lê-Đàm. Chữ *diệu* 妙 là mỹ miều, là hoàn toàn, hợp chữ *thiếu* với chữ nữ ngụ ý người thiếu nữ là biểu hiệu sự đẹp hoàn toàn của tạo hóa. Chữ *quý* là yên lặng chữ *ấy* 婉 là tốt đẹp vẽ người con gái bị nguy hiểm, ngụ ý người đàn bà sẵn lòng hy sinh để giữ cho chồng được bình yên toàn vẹn. Chữ *gia* 嫁 chữ *nữ* hợp với chữ *gia*, ngụ ý có đàn bà mới có gia đình. Cho chỉ chữ *thỏa* 妥 mà ông Lê Đàm viện ra đó cũng ngụ ý muốn được yên lặng tất phải có tay người đàn bà đúng vào.

Ông Lê-Đàm coi đó thì biết bên phụ nữ có cái giỏi thì cũng có cái hay, và khoa tâm lý đàn bà tuy bên ta có ngay từ khi mới có chữ nhân như ông nói, song các cụ ta biết đến nơi đến chốn kia, chứ không biết lõm bõm như ông đâu. Em khuyên ông cầu này : biết thôi thưa thớt, không biết đụa cột mà nghe, chứ đừng dở mấy chữ quèn tra cứu được ở trong quyển tự-điển của cô Couvreur đã vội đem ra lòe bà con như thế.

NHÃ-KHANH

MUỐN CÓ ẢNH CHỤP LỐI MỸ THUẬT
NÊN LẠI
HƯƠNG - KÝ

Ai muốn chữa quái bệnh và trả tiền thuốc lúc bệnh đã bớt ?

Người nào mắc bệnh nguy hiểm *đã chữa mọi nơi không bớt* nên đến nhà thanh niên khoa học Bảo An số 9 Phố nhà Thờ (rue Lamblot) Hanoi sẽ được chắc chắn, chóng khỏi và nếu đã tốn tiền mọi nơi mà *bệnh chẳng bớt sẽ được trả tiền thuốc lúc bệnh đã giảm.*

Chuyên trị lao, xuyễn phù, khí huyết tràng nhạc tê liệt đau xương và các bệnh kỳ quái. Chỉ cứu các bệnh nguy nan miễn tiếp các bệnh thường. Ở xa hỏi thuốc nên gửi phong bì tem trả lời lấy thuốc nên gửi mandat 1poo làm tiền cước gửi thuốc. Thư và mandat nên gửi đến người quản lý :

M. Nguyễn-tiến-Đức 9, Rue Lamblot Hanoi giờ tiếp khách từ 2 giờ đến 5 giờ

Các quý khách ai đã dùng qua giầy tây giầy ta, giầy kim thời đủ các kiểu của hiệu TOÀN THÀNH chủ nhân là M. PHẠM VĂN SƯU ở 57 route Mandarine (Phố hàng Long) thì chắc cũng công nhận rằng giầy hiệu đó tuy không đóng bằng máy song sự bền, và chắc-chắn cũng cbằng kém chi những giầy đóng máy và lại còn đẹp và nhã nhặn hơn giầy đóng máy nhiều. Vậy xin mời quý khách sẽ rõ.

THUỐC LẬU HỒNG-KHÊ

Là một môn thuốc ngoại khoa gia truyền ngoài trăm năm, lại nhờ được sự kinh nghiệm của chúng tôi trong mười năm nay, đặt phòng riêng truyền môn chữa về bệnh lậu và bệnh giang mai nên phát minh ra được nhiều vị thuốc rất hay chế luyện thêm vào thành một phương thuốc rất hoàn toàn chỉ uống trong bốn tiếng đồng hồ là khỏi hẳn ngay không bắt đi đái giắt không vật vã nhọc mệt không hại sinh dục, đàn bà có thai cũng uống được. Bệnh mới phải ra mủ, ra máu buốt tức, hoặc bệnh đã lâu chữa không rứt nọc mỗi khi uống rượu thức đêm, trong người nóng nẩy lại thấy có mủ và xem trong nước tiểu có vẩn, uống thuốc này đều khỏi rứt nọc. Thuốc đã mau khỏi lại không công phạt, nên được anh em chị em đồng bào tin dùng mỗi ngày thêm đông, cả người Tây người Tàu cũng nhiều người uống thuốc này được khỏi rứt nọc, công nhận rằng không thuốc nào hay bằng thuốc lậu Hồng-Khê. Giá 0p80 một ống, bệnh giang-mai tim-la phát bạch lậu sưng nóng sốt lở loét quy đầu đau xương rật thịt rức đầu nổi mề đay ra mào gà hoa khế, phá lở khắp người cũ dùng thiên phàm sắp nguy đến tim mình chỉ uống một ống thuốc là cải tử hồi sinh trong 24 tiếng đồng hồ không phải kiêng nước chỉ không bắt đi đái giắt không hại sinh dục. Công hiệu 50 năm không bắt kiêng cữ gì, vẫn làm việc như thường. Mua mới quí bộ lại hoặc có thư về lập tức có thuốc gửi đến tận nơi mua từ 6 ống trở lên không phải chịu tiền cước;

HỒNG - KHÊ DƯỢC - PHÒNG

54, Route de Huế (cạnh chợ Hôm) Hanoi - Tél 783

Đại-lý : *Bắc tiến Vinh bắt tận Huế. Số 73 Belgique Haiphong ; 12 Rue des Cor- N°148 Bd Albert 1er Dakao Saigon*